

Виходить 1. кожного місяця
Серія В, 050PB квітень 1948
Issue C, M754 — April 1948

MOLODE ZYTTIA / YOUNG LIFE

The Monthly Magazine
and Girl Scouts

Молоде життя

Журнал Пластової Організації

В ДАЛЬШУ МАНДРІВКУ
ДО ВЕЛИКОЇ МЕТИ!

ПЛАСТОВА ВІРНІСТЬ БОГОВІ

Проповідь на Службі Божій під час Пластового Конгресу в Ашафенбургу
дня 28. березня 48

Друзі!

Слово духовної науки належить до суті недільного Богослуження, а не є воно тільки якимось додатком до нього. Тому з приводу сьогоднішнього Богослуження і Пластового Конгресу дозволяю те поділитися з Вами декількома актуальними думками.

Прикметою зрілого віку є почуття відповідальності. Відповідальності за свої вчинки перед самим собою, перед родиною, перед своєю ідеологічною групою, перед народом. Важливими є мотиви: перед ким і чому? Для справжнього християнина найглибшою є відповідальність перед Богом. — Творцем, Законодавцем і Суддею.

Я — християнин відповідаю передусім перед Богом у житті й у вічності. Відповідаю спасенням або вічним осудженням душі. Це — думка, правда, що надає напрям моєму життю у всіх життєвих ситуаціях. Вона веде і підіймає мене *«Per aspera ad astra»* (через труднощі до зір).

Ми чули дещо з модерної філософії т. зв. екзистенціалізму в її доброму виданні. Основа її стара, як старим є прагнення людини до ідеалів правди, добра і краси. Здорова суть цієї філософії висловлена старинним мудрецем *«Меґалія айтейте!»* (Великого бажайте!), або можна її знайти у св. Письмі: *«Горная мудрствуйте, а не земная»*, *«Будьте досконалыми, як ваш Отець небесний є досконалий»* ... А вже чудово висловлена ця думка в Отченаші — молитві Христового серця, що нею він молився і що її навчив нас.

Розгляньмо цю молитву. В ній сім прохань. Льокально беручи, в центрі стоїть прохання: *«Хліб наш насущний даждь нам днесь!»* Як реально збагнув нас Христос! Він знає, що людина двома ногами стоїть на землі і потребує щоденного хліба. Це наша гранична ситуація боротьби за хліб, за поступ культури, за земські ідеали — включно з ідеалом вільної, суверенної Батьківщини. Молимося і змагаємося за наш хліб, себто той, що нам справедливо належиться, а не кинений нам з ласки, як жебракові. Кажемо: дай нам днесь, т. зн. нам усім, не тільки мені. Всі ж ми творимо одну спільноту Божих дітей і добро спільноти завжди перед добром одиниці. Це те, що наголошуємо ми в Пласті: Не ти, не я, а ми!

Розглядаймо Отченаш даліше. Після прохання про хліб насущний по три прохання праворуч і ліворуч.

Праворуч — *«Да святиться ім'я Твое»*, *«Да прийде царство Твое»* і *«Да будет воля Твоя»* ... Боже, хай буде велике і святе ім'я Твое по всій землі, хай кожне створіння приносить Тобі честь. Хай прийде для нас і для всіх народів землі Твое царство правди, любови й миру ... Хай усі шанують і виконують Твою волю. Як часто не розуміємо Божої волі і Божих допустів, бо ж бачимо наше особисте і збирне народне життя, немов оборот тканини, що на ньому безладно помотані нитки. А Господь бачить наше життя з лицевого боку, де кожна нитка має свою ціль. Тому — хай буде воля

Твоя, Господи! Хочемо виконувати її на землі так само радо, як виконують її янголи в небі.

Ліворуч же від осереднього прохання про хліб насущний — три інші прохання: *«Остави нам долги нашi, якоже і ми оставляем»* ... Чимало в нас тих довгів-провин. Не станемо по фарисейськи оправдувати себе, бо багато нам бракує до правдивої чесноти. *«І не введи нас во іскушеніє»* (спокусу) ... Кругом нас примани, що кличуть нас до вигоди, до лінивства, до мамони, до розкошів, до гордоств, нетолерантності і самолюбств.

Святий Юрій
(Картина, на сцені конгресової залі)

ва. Це ті спокуси, що нас манять і обманюють своїм зовнішнім блиском, не даючи того, що обіцяють. *«Но избави нас од лукавого»* ... Заманені спокусою, як часто упадаємо, яка слаба у нас воля, хоч і ясний розум. І що ж тоді залишається нам, як не кликати з глибини нашої немочі: Отче, подай помічну руку! Отче, освободи мене від кайдан злого! Отче, не дай пропасти своїй дитині! — Ось так ми відштовхуємо від себе ситуації зла, слабости, морального бруду — і водночас спрямовуємо зір і серце наше до високих ідей Божого царства.

Так «старий» Отченаш є виразником модерної філософії. І ми, молячися, відчуваємо всю глибину девізи середньовічного лицарства: *«Tantum proficies, quantum tibi ipsi vim intuleris»* (настільки сам підеш вперед, наскільки сам себе прикусиш).

На початку молитви стоїть слово: *«Отче!»* Мати віру в цього особового Бога-Отця і зберігати Йому вірність за

всяких обставин. Вірити в Бога зуміє тільки той, хто має в собі, або хоче мати, дещо з божества. Як часто зустрічаємо немічних, яким тяжко вірити. Таким одна рада: хай у молитві зідхають про дар віри, бо віра є даром неба.

Узнавати Бога добрим Батьком і почуватися Божими дітьми — в цьому вся честь, і гідність, і вартість людини. Тому Христос каже: *«Коли не будете, як діти, не ввійдете в царство небесне»*. Відкрити в людині Божий образ, відсвітити й відновити його, щоб заяснів первісним, Богом даним, блиском — це наше основне завдання. *«Untergang des Abendlandes»* — це ніщо інше, як втрата почуття і розуміння Божого дитинства в людині та християнського братерства поміж людьми. Це трагедія західної, «культурної» людини. Люди діляться на людей світла і на людей темряви. Куди кого зарахувати, про це рішає любов. Де — самолюбство, зависть і нетолеранція, там царство темряви. Діти ж світла на крилах любови й віри злітають високо, мов орли, і ширяють в піднебесних просторах гідної людини екзистенції. Діти темряви гребуться, мов кури, на смітнику нікчемних вартостей біотичного існування.

Віра в Бога, вірність Богові, подібно як усі інші пластові прикмети й чесноти, має бути позитивна і тільки тоді має вартість і вагу. Не тільки симпатичне відчуження Бога на лоні природи, де — без сумніву — великі сліди Божого розуму й доброти, але в практичному житті має жити в мені непохитна свідомість: Бог має наді мною своє право, а я супроти Бога свої обов'язки! Це маю переживати не тільки в неділю на Богослуженні, але і в будень, під час праці, виконуючи свої станові і свої пластові обов'язки.

Великими є для нас пластова присяга і пластовий закон. Але ж, друзі, вони не малиб того значення, як би я не порівняв і не бачив, у якій чудовій гармонії є пластовий закон і пластова присяга з Божим законом і з тим, чого вчив Христос. І я бачу, як на пл. закон спливає світло Божого закону. Я бачу за ним повагу — маєстат всевідучого і справедливого Бога і тому я респектую пластовий закон. Я відчуваю, що за зберігання його я відповідальний не тільки перед моєю честю чи перед Батьківщиною, але перед самим Богом — Батьком, Законодавцем, Суддею. Це мене в совісті зобов'язує і це надає моїй поведінці найглибшої вартости. Тому й добровільно взяте не себе зобов'язання пластової присяги таке велике і таке святе.

Уважаймо, друзі, щоб те, що в нашому пластовому світогляді називаємо вірністю Богові, не було мрячним поняттям. Уважаймо, щоб наше християнство на ділі не визначало стільки, як наприклад сьогодні, визначає слово демократія: на заході — одне, і зовсім що іншого на сході. Переживати, практикувати маємо не тільки загальне християнство, але християнство, оформлене тією Церквою, до якої належимо. І теж захоплювати й запалювати ним мусимо других. Догми релігійні й національні мусять бути. За ними тужимо! Вірність Богові не формальність і не декорація, але хребет і стрижинь світогляду. Наше гасло і наш принцип: Ми з Богом! Амінь!

Будь готовий!

гасло пластунів усього світу.

ПРОЙДЕНИЙ ШЛЯХ

Тридцятип'ятиліття Пластового Руху в перехресті впливів тогочасних духових течій

(Тези доповіді)

I.

Гене́за Пласту: Пласт виник у 1911 р., як свідомо й уда́ла українська спроба виростити на принципах скавтового виховання молоді нове покоління, здібне до виповнення нових цілей і завдань Української Нації в її культурній, соціальної і політичній боротьбі за суверенність і незалежність.

II.

Приспосіблення скавтової методи до виховання української молоді, насичене українською духовістю, стає від початків існування Пласту черговою ланкою історичного розвитку українських національних прямивань і цим пояснюється масовий, спонтанний початковий розвиток Пласту в рр. 1911—14 і його участь і роля у збройній боротьбі за найвищі ідеали Нації в рр. 1914—20. Хоч Пласт постав у Галичині, він приймається в 1917—20 рр. на Наддніпрящині, де в склад його входять свідомі своєї національної окремішності і прямивань українські гуртки, що спочатку виникли в рамках організації російських бой-скавтів.

III.

Після упадку державности України Пласт, як одна із перших організацій, стає до праці над плеканням цінностей Української Нації, потрібних їй до дальших змагань у боротьбі за її визволення, і поширює круг свого діяння на всі землі України.

IV.

В 1922 році з'ясовує Український Пласт основи своїх завдань, тактики і свої цілі в неперевершеному досі підручнику українського виховання «Життя в Пласті», даючи перші підстави та напрямні для повстання нового українського покоління, здібного повести справу визволення України на базі плекання глибоких етичних і моральних засад служби Богові та Україні й увести її в сім'ю вільних народів світу, як рівнорядну державу.

V.

Уже в перше десятиліття свого існування Пласт причинився до поборення серед українського народу політичного, соціального і культурного назадництва. Змагаючися весь час із матеріалістичним світоглядом, він підніс релігійне й етично-моральне виховання серед української молоді.

VI.

Спираючися на свої ідеали і методу, Пласт успішно гуртує і підготовляє в

Фото на титульній сторінці:

Ліворуч (згори униз): Президія й учасники Конгресу, Секретаріат Конгресу, Присяга сеніорів. Угорі (над лілеєю): Верховний Пластун Сірий Лев між старшими пластунами. Праворуч (згори униз): Учасники конгресу під час нарад, Станіславівці із Сірим Левом перед залом нарад, Ашафенбурзькі юначки, що піклувалися харчуванням гостей. Унизу (зліва на право): Фрагменти із конгресової пластової виставки.

Фото: Мир. Шевчик (8) і Р. Загайкевич (2).

двадцятих роках українську молодь усіх ЗУЗемель і Буковини до активної боротьби за свої ідеали. На Волині переборює успішно ліве москвофільство, на Закарпатті місцеве мадярофільство і праве москвофільство. Тим кладе основи під включення нового українського покоління у процес нормального українського життя. Зокрема в Галичині вирощує в українській молоді великі моральні цінності для її дальшого життя. Спроби поширити в рр. 1920—39 Пласт на Східніх Українських Землях, не зважаючи на важкі жертви, не дали ніяких успіхів.

VII.

У боротьбі за можливості своєї діяльності Пласт успішно витримав наступ

Верховний Пластун Сірий Лев

ворожих сил та імперіалістичних намагань урядів Польщі й ЧСР на Західніх Українських Землях, продовжуючи існувати навіть у нелегальних формах у границях польської держави в рр. 1928—39. Це другий етап діяння Пласту.

VIII.

В середині власної Нації Пласт стояв майже безперервно, головним чином від 1925 року в міру наростання у Пласті нового покоління, у боротьбі за правильність своєї ідеологічної і тактичної лінії й організаційної самостійности, а саме проти назадництва деяких шарів власної суспільности, москвофільсько-більшевицьких і навіть деяких конфесійно-клерикальних і націоналістичних тенденцій змінити ідеологічні, етично-моральні чи тактичні напрямні Пласту, або підкорити його собі організаційно. Тільки успішна вперта оборона пластових позицій виказала в дальшому правильність ставлення справи у Пласті.

... за нами
«ПРОЙДЕНИЙ ШЛЯХ».
Ми йдемо
«ДО ВЕЛИКОЇ МЕТИ»!
Ось зупинка. Зберімо досвід про
«НАШЕ ДОВКІЛЛЯ ПІД
ЧАС МАНДРІВКИ».
Завтра йдемо в дальшу дорогу —
погляньте, чи
«ВИРЯД У МАНДРІВКУ»
у нас достаточний, та які
«НАЙБЛИЖЧІ ПЕРСПЕКТИВИ
НАШОЇ МАНДРІВКИ».
Слухайте уважно
«НАКАЗ ПЕРЕД ВИМАРШЕМ»
у дальшу мандрівку — до Великої
Меті!

Нова праця

про ідею й методи пластування:

Др. Юрій Старосольський

«ВЕЛИКА ГРА»

Багато ілюстрована, з оригінальними ініціалами

арт. мал. проф. С. Судомори

Ціна 3.— ДМ

(Закордоном 1 амер. доляр)

Набувати у Висилковій Станиці Кооп. «Пласт»

Авгсбург, Сомме-Касерне, БЛ. 1.

IX.

Уважаючи себе за скавтову організацію і будучи такою, Пласт старався вже від 1920 року, коли постав Скавтовий Інтернаціонал у Лондоні, стати повноправним членом цієї організації. Кількакратні спроби включити Український Пласт в ІСБ не дали успіху з огляду на діяння чужо-національних, ворожих Українській Нації сил.

X.

Під час другої світової війни 1933—1945 Український Пласт діяв безперервно, як нелегальна організація, стоючи з одного боку в активній підпільній боротьбі за свої ідеали, і з другої сторони, використовуючи легальні форми для організування духового і матеріального потенціалу для цієї боротьби. Тим тільки треба пояснити його участь у таких організаціях, як Курені Молоді, ВСУМ, тощо.

XI.

Масове поширення Українського Пласту на еміграції в рр. 1945—1948, завершене прийняттям Пласту в 1947 році до Інтернаціонального Скавтового Бюро, відкриває великими надіями третій етап діяння пластового руху. Це поширення було і є обумовлене:

а) безперервним діянням Пласту, як ідеологічно й організаційно самостійної організації;

б) зворотом загалу українських національних суспільних організацій до основ пластового виховання молоді і гуртового діяння Уладу Старших Пластунів й Уладу Пластунів Сеніорів в дусі пластових ідеалів;

в) безпосередньою зустріччю українців з англо-саксонським світом.

ПЛАСТОВИЙ КОНГРЕС 1948

(Короткий огляд і підсумки)

Думка скликати Пластовий Конгрес виникла у зв'язку із святкуванням 35-ліття Українського Пласту. Це святкування відзначено низкою імпрез більш зовнішнього характеру і відчувалася потреба завершити його спільною нарадою тієї генерації, яка виросла у Пласті і сьогодні є його проводом.

Первісною ідеєю було, щоб на Пластовому Конгресі порушити, передискутувати й вирішити низку принципових проблем пластового виховання, і встановити певні тези, які б стали напрямними й обов'язуючими у Пласті на майбутнє.

У висліді нарад і дискусій вирішено відбутися конгрес, порушити й передискутувати основні питання пластової проблематики і вислід нарад взяти за основу праць комісії, які опрацюють конгресові матеріали й оформлять їх у певні тези.

Так була устійнена програма Конгресу та основне його гасло. Після порозуміння із Станичною Пластовою Старшиною в Ашафенбургу визначено теж місце й реченець Конгресу.

Два тижні до реченця Конгресу підготовні праці були закінчені. Разом з тим Головна Пластова Старшина мусіла призадумуватися, чи не відкликати Конгресу, бо захворіло двох головних доповідачів, третій мусів виїхати до Гамбургу на зустріч з англійськими скавтами і вкінці недуга прикувала Голову Пластової Старшини на необмежений час до ліжка.

Ала ж ГПС була свідомо, що відкласти Конгрес — значило б взагалі зрезигнувати — по всій правдоподібності — з його відбуття. Тому вжито всіх заходів, щоб — не зважаючи на всі перешкоди — уложену програму таки виконати. Це й удалося завдяки посвяті Верховного Пластуна і Голови ГПС, які не зважаючи на хворобу, взяли таки активну участь у працях Конгресу.

У записках помічних секретарів Конгресу початок і перебіг Конгресу представлений так:

Почався Конгрес дня 26. 3. 1948 року о год. 9. Богослуженням у церквах обидвох наших віровизнань.

О год. 11-ій в залі табору «Лягарде» в Ашафенбургу відбулася перша зустріч учасників Конгресу та привітання його учасників господарями.

Учасників Конгресу зібраних на залі нарад, прибраній портретами пластових діячів, пластовими гаслами та килимами, привітав сктом. Вол. Масюк від Пластової Станиці в Ашафенбургу. Зокрема вітав він Верховного Пластуна і Голову ГПС. Приявних представників ІРО вітав англійською мовою сктом. Юрій Старсольський. Йому відповідала німецькою мовою пані Вінке, заявляючи, що їй як чужинці приємно бачити такий поважний з'їзд передових українських людей, що зібралися радити над майбутнім своєї молоді.

Першу зустріч учасників закінчено продемонструванням двох фільмів із Ювілейного Свята Весни 1947, продукції пп. Солука й Елієва.

Сам же Конгрес відкрито згідно з програмою о год. 15. Після вибору Президії і Секретаріату, Конгрес відкрив корот-

ким словом Верховний Пластун, доручаючи технічне ведення нарад Голові ГПС — Дрові Фіголеві. З черги приявні відспівали Гимн Закарпатських Пластунів.

Цього ж і наступних днів пішли доповіді, уривки з яких друкуємо в цьому числі «Молодого Життя». Після кожної доповіді відбувалася дискусія, в якій брали участь визначені заздалегідь і зголошені на місці учасники Конгресу.

Вечірня товариська зустріч в другому дні Конгресу складалася з двох частин. У першій — пластові поети й письменники відчитували свої твори. Другою частиною вечору був «Веселий Конгрес»,

Софія і Юр — символи нашої мети.

деякі матеріали з якого друкуємо наприкінці цього числа.

Приміщена у трьох кімнатах біля залі нарад Пластова Виставка дала у формі діаграмів, рисунків й експонатів, вико-

Крім дальше цитованих привітань для Пластового Конгресу надіслали привітати ще такі Установи й Особи:
(подаємо за порядком надходження)

Проф. Зенон Зелений, Роман Ільницький, Управа Осередку Українського Національного Союзу в Ашафенбургу, Центральний Комітет Спільки Української Молоді, Провід Союзу Українських Пластунів на французьку смугу Німеччини, українські пластуни — учасники загальнопластового зонального злету в Гамбургу, пл. сен. Проф. Др. Василь Плющ, Наукове Товариство ім. Шевченка, Лелегатура Об'єднання Українських Жінок в Ашафенбургу, Представництво Українських Студентських Товариств в Австрії, Проф. Др. Іван Мірчук — ректор УВУ, Іван Баран — директор Української Гімназії в Ашафенбургу, інж. А. Кішка — уповноважений ГПС на Бельгію, Пластова Станиця в Грацу, Пластова Станиця у Віллях, пл. сен. Михайло Добрянський, сктом. Проф. Іваненко, інж. Ростислав Ільницький, сктом. Дарія Навроцька, Микола Осідач, К. Паліїв — Гол. Командантка Пластунок, пл. сен. Др. Євген Пеленський, о. Др. Филимон Побігушка, сктом. Ніна П'ясецька, сктом. Петро П'ясецький, о. О. Селепина, Г. Турула, сктом. Проф. Др. Євген Храпливий.

Скавтмастер Іван Чмола
один з основників Українського Пласту

наних пластовою молоддю, перегляд розвитку пластової організації за роки 1945—1948.

Під час відбування Конгресу появилося 6 чисел Конгресового Бюлетеню, який подавав звіт про наради, доповіді і конгресові імпрези і теж друкував тези головних доповідей.

У Секретаріаті Пластового Конгресу 1948 було зареєстрованих 281 учасників, в тому позамісцевих пластунів-сеніорів і старших пластунів — 223, й ашафенбурзьких — 41. Гостей позамісцевих прибуло 17 осіб. Майже кожного дня прислуховувалися нарадам Конгресу і громадяни українських таборів в Ашафенбургу.

Закінчив наради Конгресу Голова ГПС Др. А. Фіголь. Він подав резюме нарад у формі короткого «Наказу перед вимаршем».

Ми уважали — казав сктом. Др. Фіголь — що Конгрес потрібний саме сьогодні, щоб перед подіями, які грядуть, дати можливість зустрітися ще раз усім та по пластовому обмінятися думками. Характер Конгресу визначили два аспекти — перше: Пласт, як організація молоді і друге: Пласт як організація човацтва та сеніорату. Проблеми порушені під час Конгресу не вирішені, ні не розв'язані. Будуть ще труднощі і їх треба буде перемагати. Гасла, що їх візьмемо з собою в дальшу мандрівку — це: «Не ти, не я, а ми!» і «Софія і Юр — символи нашої мети!». У дальшій нашій мандрівці ми завжди обличчям до Батьківщини! Всюди пам'ятаємо про нашу мету! І тому наказ: Зібрати головні напрямні, що допоможуть нам у дальшому поході. Усвідомити нашу внутрішню й зовнішню ситуацію. Виеліминувати все те, що нас роз'єднує. Наш Конгрес — це задекларування соборності територіяльної і соборності конфесійної. Прагнемо створити й виховати людину розумну як Мудрість — Софія і лицарську як Юр, людину, що держиться принципу «Не добре мені, там де Батьківщина, але всюди маю думати й діяти для Батьківщини, а як треба буде й віддати життя за нашу Богом бережену Україну!»

ДО ВЕЛИКОЇ МЕТИ

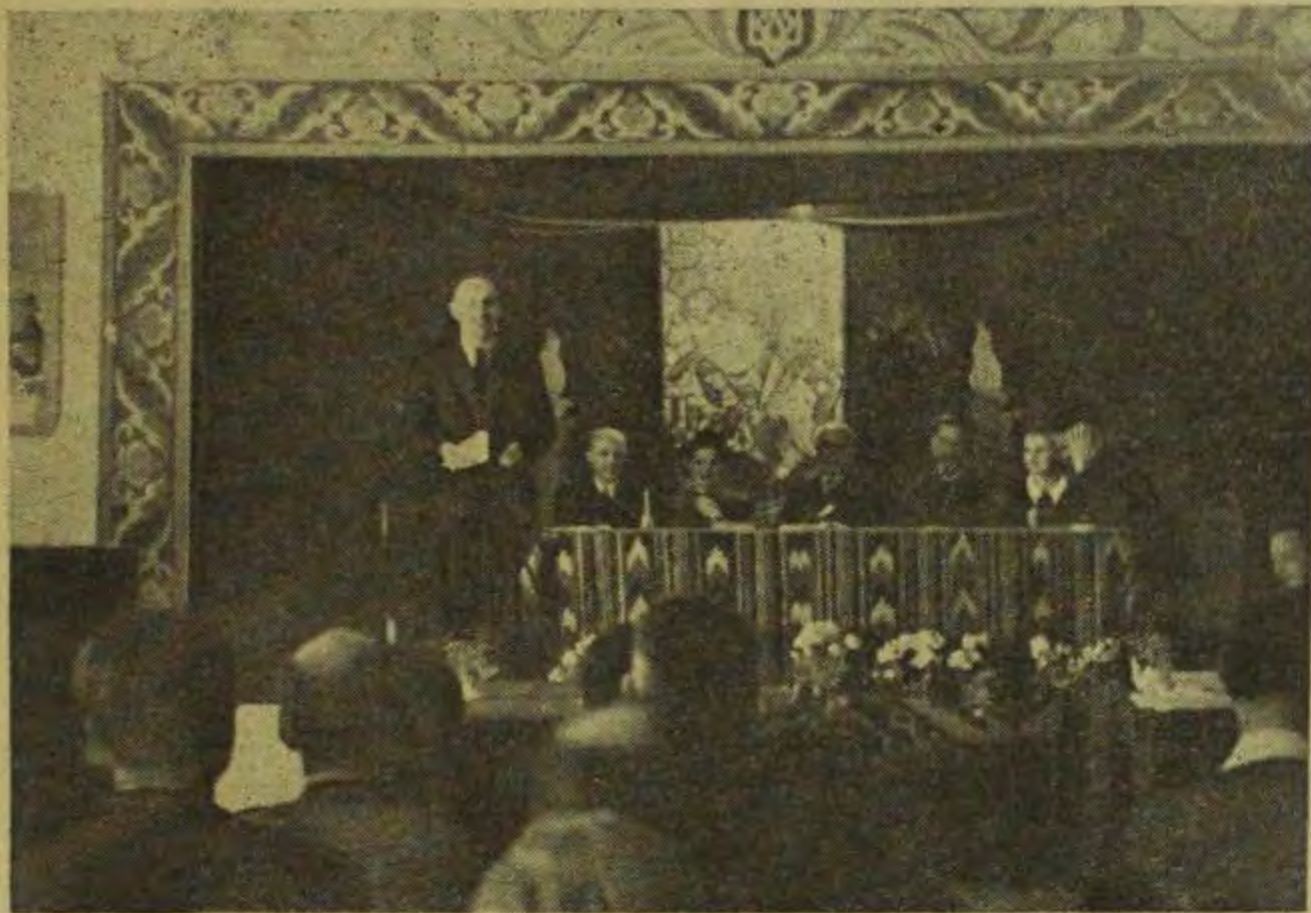
(Виховний ідеал Пластового Руху).

Образ батьківщини в небезпеці нераз ворушив непокоєм благородні серця патріотів. Стукіт кінських копит, згарища й примари озброєних чужинців нераз визволяли в народі стільки енергії, якої й надіятися не було можна у щастю й гаразді. Зроджені з цієї енергії чини довгі століття дивували не тільки нащадків і найближче довкілля, але й ціле людство. Батьківщина в небезпеці кликала до зусиль, які з перспективи часу манять нас чаром легенди. Бо небезпека перероджує в нас спільноту. Вона вимагала від людини надлюдського, від смертних вічного й необмеженого, від миролюбців героїства, святости й посвяти. В той час небезпеки перемінювалися хвилини тривоги, розпачу й немочі в хвилини тріумфу, величі й слави. Тоді Провидіння серпанком блиску сповивало бліді з натуги обличчя.

... Це хвилини Тернопіль; це часи облоги Картаго, коли жінки обтинали свої плекані коси на шорстке мотуззя, корабельні кодоли чи тятиви луків; — це часи Калки, коли коромоли стихали в Україні й переставали різнитися князі.

Наскільки ж більш зобов'язуючу силу від небезпеки, — від загрози тільки, мусить мати трагедія, — неволя народу. Наскільки ж більших зусиль від нас вона вимагає.

Образ батьківщини визволеної й вільної, батьківщини могутньої, — порядкуючого чинника на грані двох світів — це е

Скаутмастер, Др. Атанас Фіголь, голова ГПС відкриває конгресові наради

Фото: Мир. Шевчик

та велика мета, яка надає вартості життю одиниць, яка зове, кличе нас на незважне, через жертву, терпіння й біль до перемоги. Це є та велика мета, яка вела стрілецьтво в бій, яка дає силу засланцям, за яку стріли й пекельні машини переривали життя наших помазанників, за яку борються повстанці в сутінках рідних борів, за яку тисячі йшли на добровільне вигнання. Радісний гомін воскресних дзвонів Софії і Юра це є те могутнє пророцтво, яке визначає шляхи цілій спільноті й кожній одиниці. Лицем до батьківщини і завжди для батьківщини.

Визвольна політика, — шукання правильних шляхів до великої мети, — ось центральна проблема сьогодення української дійсності. Але ж визвольна політика залежить від творців основної концепції і від реалізаторів. Тому питання нашої перемоги залежить від української людини, від її вартості, від її здібності викресати зі себе цінності, які вповні відповідали б трагіці хвилини. Так отже в дійсності центральною проблемою нашої сучасності є українська людина, з усіма її прикметами і з усіма хибами. Та українська людина, яка стільки разів викликала захоплення, але й не менш рідко різке засудження. Гіркі слова полином нераз спливали з уст наших найбільших... «Народе без пуття і честі і поваги»...

А наше покоління знає, що без віри в українську людину нема творчої дії. Хулою здаються наведені слова. Проте будьмо тверезі. Ми безконечно віримо «у велич Твого Духа» і знаємо, що всі прикмети українського народу, питоми нам і, хто зна, чи не неповторні, треба відшукати й закріпити. Але одночасно відшукати треба й хиби, щоб їх виполоти, — знищити. Наше майбутнє залежатиме від розумної синтези традиції й поступу, причому шукатимем і в нашому минулому й зовнішньому сучас-

ному прикметі і чеснот, — добра, а виеліміновувати будемо злихиби й слабості.

Так отже ми свідомі, що бій за українську державу починається від бою за душу українську, за наш національний світогляд, за обличчя грядучих поколінь, бо нашого нам вже не змінити. Тому чи не найбільш уваги треба присвятити українському виховному ідеалові.

Коли приглянутися тій суматосі строкатих понять, які довкіллі зараз панують, коли зважити ту нетерпимість, з якою вони себе взаємно поборюють, коли пригадати наш відомий нахил починати завжди все на ново, «ab ovo» від себе, то питання твердих принципів, загально-визнаних і теоретично обоснованих ідеалів набирає значення своєрідного «to be or not to be». Ми вповні свідомі важливості розв'язки питання. Але не менш свідомі ми труднощі завдання. Національна психологія українця досі недосліджена. Сама проблема виховного ідеалу лежала в нас досі перелогом. Спиратися на чужих зразках важко і це так зогляду на різницю в психіці, як ще більше чересдоосновно різне положення українського народу. Вкінці рамки доповіді не дозволяють розгорнути цілого багатства проблематики. Проте, вважаючи нашу спробу одним з перших кроків, хочемо накреслити низку проблем до пригадування й передусім до дискусії.

Вже дуже поверховна аналіза останніх десятиріч нашої історії вказує на брак не тільки чітких визвольних концепцій, але навіть якогось позитивного світогляду, який мав би понадчасове значення. Гоголівський тип надвое роздертої людини, подвійного патріота рідної землі й чужої держави — Австрії чи Росії — не сприяв витворенню завершеної структури. Оманливий блиск уявної чи дійсної могутності, захоплення чужою культурою чи навіть, іноді, охота спокійно, безтурботно жити довели до резигнації зі своїх національних цілей. Москофілство XIX століття відроджується в XX. віці в новій постаті комунізму чи покутує навіть ще у власовській концепції розбудови Сходу Європи на ближче неокреслених федеративних засадах. Як же ж перемагає в основному народницька концепція, яка послідовно розвивається в свідомий своїх завдань і цілей самостійницький рух, то дійсність далека від ідеалу. Приблизно ще десять літ міняються начальні гасла, які мобілізують маси народу. На зміну народовцям приходять соціалісти, щоб уступити місця радикалам. По них добувають гегемонію радянські вкінці націоналісти. Ці останні переходять знову таку основну еволюцію, що важко було б утотожити світогляд років тридцятих і сорокових. Цілий калейдоскоп.

Ця постійна пливкість вказує, без сумніву, на складність положення бездержавного народу. В ній відбивається теж вплив доби, яка не знає догм і знаходиться в стані перманентної кризи. Але важливою причиною частих й основних змін є теж брак власного виховного ідеалу, який консеквентно випливав би з такої точно з'ясованої великої мети. Бо чи й справді можемо назвати якусь поважнішу спробу дати новим поколінням захопливий образ державника-патріота, який стояв би високо понад партіями, клясами, групами, кліками, понад злобою дня.

Що саме така аналіза є правильною переконає нас приклад Англії чи навіть Америки з традиційними партіями й устійненими поглядами на життя. Притім треба пам'ятати, що ачеї доба криз мусіла теж якось позначитися на житті обидвох цих народів. Проте існує щось сильніше від криз: вічні ідеї вічної батьківщини.

Або чи ж образ вікінга, так конгеніяльно відтворений нашим Кленом, не має для скандинавців сили світогляду?!

Вони ж бо знають:

... «дарують норни тільки тим.

У кого серце із металу,

Суворі радощі вальгали

І шпиль екстази в шалі боевім...»

Вони завжди радіють, як зависочать їм рідні фіорди:

«Там скальди їм складатимуть пісні,

Там чисті й серцем яснощирі

Жінки, що схожі на валькірій,

І мить коротка там дана весні.

Там діти дружать з вітром молодим

І змалку вчить їх рідна мати

Човни із дерева тесати,

Шукати небезпек, любити дим.

А як прийдеться з усміхом ясним

В лиці суворім умирати».

Оте «як прийдеться, вмти з усміхом ясним в лиці суворім умирати» — є і в нас першою, основною й найважливішою проблемою виховного ідеалу.

При тому підкреслюю і наголошую: «як прийдеться» — Тобто ідеалом нашим не є смерть, але ми маємо бути на ви-

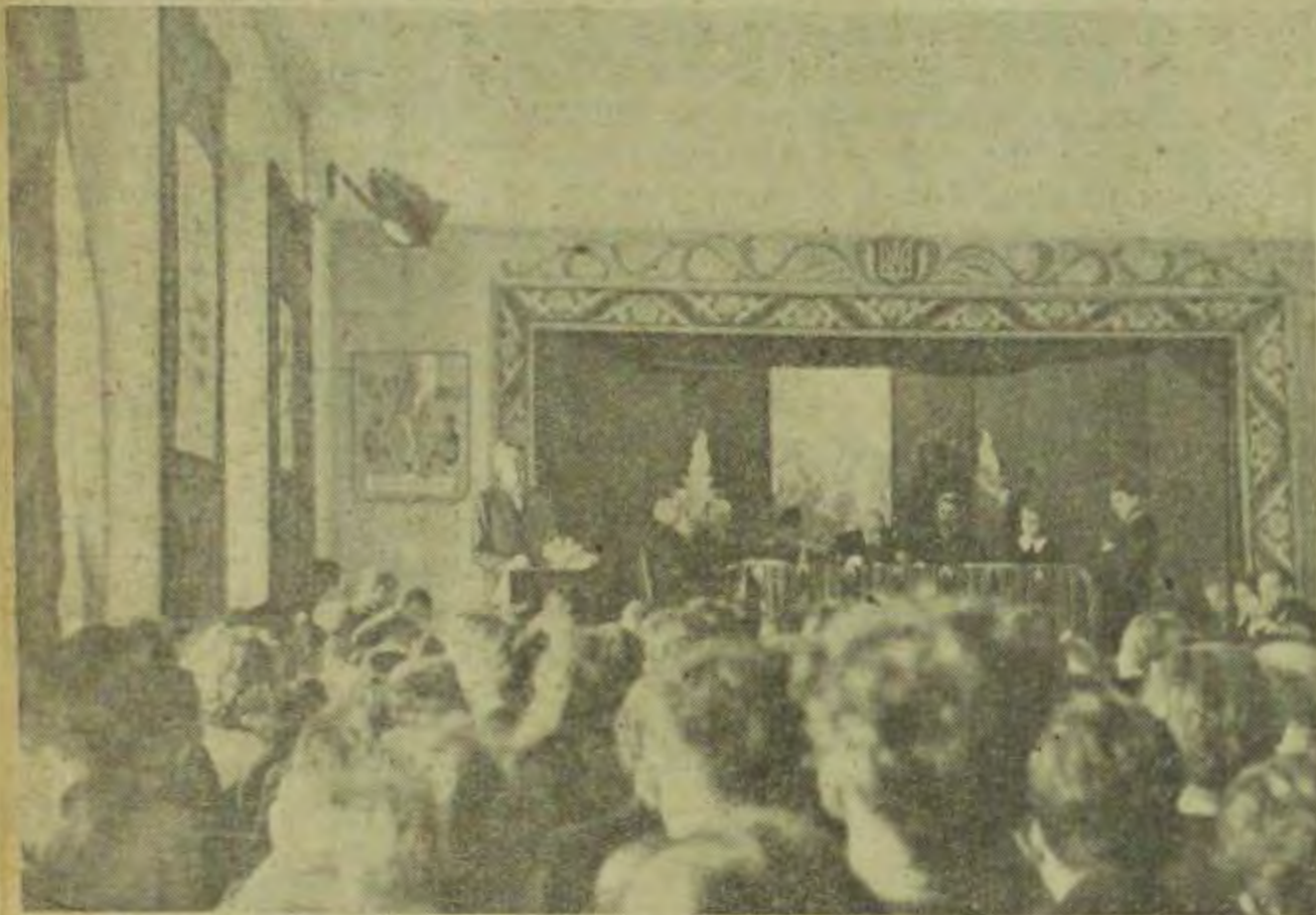

док потреби рішені на найбільшу жертву для батьківщини, в цім теж і на смерть. Бо велика мета — самостійність до якої йти маємо шляхом ясно спрецизованої визвольної політики, ніколи не дасться досягнути без жертви, без болю й крові.

Ця проблема здається така очевидна, що над нею на перший погляд не варто зупинятися. Але річ в тому, що пливкість перенань, хаос суперечних поглядів, нез'ясованість позицій прийняли у нас до затемнення основних принципів. І вправді *dulce et decorum est pro patria mori* вчилася у нас у школі, але алеко не пристосовувалось у нас в житті.

З перспективи літ наші симпатії сьогодні, без сумніву, поці ідейного активу. Але ця проблема не має виключно теретичного значення. Аналіза не є звичайним розцінюванням артостей минулого. Річ в тому, що не можемо виправдувати й розуміти молоді двадцятих чи тридцятих років тільки тому, що це були ми самі, що тридцяті роки були дні нашої юности, ашої весни. Бо коли так зробимо, повториться історія. А саме о подібної поведінки ми дуже схильні: ми згідні розуміти себе наше минуле, як розуміли себе весь час студентські актиїсти доби сецесії чи барикад, як розуміли себе Січові Стрільці. Одночасно не хочемо признати права бути молодими, як ми ими були, сучасному молодому поколінню. Зовсім так, як нам олись не признавали старші. Між теорією і дійсністю є надто елика розбіжність.

Тим часом героїство завжди залишиться героїством і маниме всіх, кому не пустим звуком і Добро і Правда.

Скаутмастер Др. Володимир Янів говорить про виховний ідеал Пластового Руху

Фото: Мир. Шевчик

А у впертому повертанні молодого покоління до ідеалізму найкращий доказ, як глибоко жертвенність є вкорінена в нашій національній психіці. Було б окремим завданням прослідити цю нашу питоменність на зразках історії, але на це час не дозволяє, а наведені приклади останніх десятиліть є доволі багатомовні.

Накреслений шлях низки синтез вказує на нашу тугу за гармонією, на змагання до ідеалу врівноваженості, вирівняності, симетрії й пропорції. Щось з подиху клясичної антики скризається в цім ідеалі.

Знаю, — медом сонця, ой Ладю,
В твоім древнім тілі — весна.
О, моя степова Елладю,
Ти й тепер антично ясна! —

говорить Маланок про ту нашу спорідненість з гелленським світом, яка йому здається прокльоном і благословенням одночасно.

Кальокагатія знаходиться в центрі цього світогляду; незрівнянна апотеоза Краси й Добра. Це є те, що ми назвали вгорі синтезом царства сили й царства духа. Це є одночасно культ тіла і культ душі. Це є афірмація й любов життя, але є теж рішеність на смерть, як цього треба. Це є охота жити для краси й готовність вмирати для добра. Це є потреба служити батьківщині кожним віддыхом, кожним успіхом і усміхом і це є імператив: в грізний час наступу ворожої навали вміти зложити життя в дані, гідно й велично!

Річ природна, що в різні часи кальокагатія мала різні інтерпретації й різні люди різні моменти підкреслювали. Ми мусимо бути свідомі, що гармонія мусить мати теж свої границі. Але

в основному саме цей світогляд не тільки близький українській духовості, але теж і плодючий в наслідки, якщо лише гармонії не схочемо утотожнювати зі спокоєм. Без сумніву, динамізм нераз порушує закони совершенної гармонії, але не йде про строге й сухе перестерігання гармонії на кожному кроці, тільки йде про гармонію, як ідеал, до якого змагаємо.

Цей світогляд кальокагатії, близький для «степової Еллади», зокрема близький для пластуна, якому не чужа любов бронзового тіла. А постійна аполлонська душевна погода пробивається з нашого наказу: вміти усміхатися в найтяжчих життєвих хвилинах. Цей ідеал вічного оптимізму веде послідовно до панування над собою, до зрівноважування важких життєвих обставин силою духа. Звідти бажання гарту, звідти почуття щастя в зустрічі з перепонами, труднощами, хуртовиною в прямім і переноснім значенні. Тому не лякаємося боротьби, а навпаки шукаємо її іноді, як своєрідної вправи. Бо ж боротьба дає нам гарт, а перемога — іноді перемога над собою, радість, усміх. Цього гарту шукаємо скрізь — у спорті, в мандрівці, у грі, — шукаємо й виплекуємо в малім, щоб потім зуміти пристосувати в великім. Бо наше шукання пригод це не авантюризм, а тільки вправа. Вправа, яка іноді дозволяє нам, якщо вжити окреслення німецької приповідки *aus der Not Tugend machen*. І тому не лякаємося того, що другим видається трагедією, а стараємося примусово положення використати як найкраще для нашої остаточної мети.

Так засадничо виглядає наш ідеал, ідеал нового покоління. Він має понадчасове і понадпростірне значення, але він може нам стати в пригоді й сьогодні, тобто у нашім виході з батьківщини, який не має прикладу в історії. Бо і тепер не вільно нам ні кволо рук заложити, ні розпочати. Ні! Наше сьогоднішнє положення — це теж своєрідна вправа.

Колись зряджали ми в уяві кораблі в невідоме, тужили за далекими морями й мандрівками по світі. І нехай сьогоднішня наша мандрівка поневільна! Проте не сміємо її вважати тільки трагедією. Наша примусова мандрівка може і мусить бути післанництвом молодого покоління, яке опинилося за кордоном батьківщини. Не місце тут характеризувати завдання еміграції. А втім вони здебільша відомі. Ми тільки хочемо в доповіді вказати на ту психічну настанову, яку маємо в собі виплекати. Ми не емігранти, а ми емісарі нашої батьківщини. Своїх послів матиме Україна закордоном і по виборенні суверенності. Ми ж сповняємо їх функцію у важкий час неволі, щоб навчити чужину цінити той край, який на пограниччі Європи боронить від століть вічного ладу, базованого на християнській культурі. Тому не можемо гаяти часу, не можемо жити безперервно надією повороту, не можемо толерувати тимчасовості й доривочності. Навпаки: Наше життя плянуємо так, наче б ми мали постійно остатися емісарами Великої Справи, але плянуємо так, щоб підготувати нашою плявною працею якнайскоріший поворот до Києва й Львова для нашого загалу.

Не вважаючи нашої великої мандрівки трагедією, а тільки етапом до великої мети, — не можемо вважати її теж щастям ні нагодою до уживання пригод. На чужині ми тільки мандрівники до мети, чи емісарі, а ніколи не вкорінені громадяни й не слуги чужих інтересів. Навіть як було б нам особисто добре матеріально жити, ніколи не можемо вбити туги за батьківщиною. Не: *ubi bene ibi patria*, але *ubique pro patria* є нашим гаслом, є нашим імперативом, є законом, є вкінці заповітом кожного, що паде на шляху. Не творення собі можливих умовин життя, щоб найти спокій і вдовілля, але творення модерно вивінуваних вартостей праці для здійснювання засади «скрізь для батьківщини» може заспокоїти совість вигнанців і дати їм моральне виправдання.

Тільки рвучка туга, почуття відповідальності й національна гордість може дати нам певність, що не розплинемося в чужих морях, не знидіємо, не зникчемо, не денационалізуємося. Хай може денационалізація не страшна для сеніорату, чи старшого пластуна, то вже більш загрози має вона для юнацтва, ще більше для новацтва. І тому не сміємо її тратити з очей, бо ж майбутнє завжди невідоме і не знаємо, коли доведеться здійснити нам нашу ціль. Хай іде з нами в чужину наша пісня, наша вишивка, наша мова, наш звичай. Хай чужинці пізнають культуру нашої хати, де чистоти наших думок і намірів берегтимо ікона серед рушників, якій поклоняться будемо ввечері і ранком, перед якою сповідатись будемо з наших вчинків, чи даром — без діл для Справи, не йдуть нам наші дні. Перед якою клякатимуть діти з молитвою за ту священну боротьбу, яка ведеться скрізь, де б'ється українське серце. Перед якою проситимуть розуму і сили, щоб не посоромити перед чужинцями чести свого народу, щоб вміти ступати скрізь з високо піднесеним чолом, як ступати випадає членові нації в поході.

А коли іноді серед праці чи на сумерку днини, серед чужих людей чи на самотині, чи може серед своєї родини, але на від-

Духовий виряд пластуна

Пластова проблематика творить таку ціпку, одностайну будову, що її дуже важно розглядати частинами. Кожне майже питання зв'язане з другими, обумовлене другими і саме обумовлює другі. Тому-то наші реферати так часто заторкуються взаємно. Тільки підхід, вихідне становище для наświetлення питання може бути різне. В мене вихідне становище внутрішньо пласто- стове.

Досі розглядали ми проблему нашої мети й ідеї з погляду їх суспільного значення. Це переважне становище, бо ж пласт — суспільна установа, а не ціль сама в собі. Ми мусіли, отже, запитатись себе, чи наша ідея доцільна з погляду нашої національної спільноти, чи виправдала себе в історії, і чи виправдає себе на майбутнє. Цю відповідь ми одержали.

Я хочу відповісти на питання, чи і чому пластова ідея має вартість для самого пластуна, яку моральну силу дає вона йому, як виряд, необхідний у мандрівці. Можливо, що мої відповіді викличуть враження якоїсь пластової філософії щоденного життя. Це, правда, не ціль моя, але я схильний вірити в те, що пластова система творить подекуди таку філософію практичного життя.

«Nil sine magno labore vita dedit mortalibus». Життя не дає смертним нічого, без великого труду. Ще старі пізнали цю істину і тисячеліття потвердили її, і сучасність потверджує сучасникам, одиницям, спільнотам і спільнотам спільнот. З яким великим трудом народжується новий, кращий світ на наших очах і на наших призначеннях! Скільки трудів лежить кожному з нас подорожі на мандрівці до Великої Мети! Скільки жертв, упадків, зламів!

А проте, — хай буде благословенний цей труд, віковичний наш ворог у мандрівці! То на боротьбі з ним зростала людськість і її культура і виростали з дітей мужі. То він, цей труд, робить мету великою, цінною, а людину гідною, — або негідною, залежно від якості її боротьби з ним. Від якості, підкреслюю, бо не завжди об'єктивний успіх кваліфікує людину.

Це правда: скавтова система хоче вчити молодих людей бути успішними в житті, бути переможцями в боротьбі з життєвими трудами. Але вона вимагає якості тієї боротьби. Вона за ідеал борця прийняла лицаря білого — святого Юрія, і вона поклонилася святій Премудрості — Софії.

Пластуни беруть життєві труди не тільки, як об'єктивні, небажані факти. Для них це необхідні товариші на шляху мандрівки, які, як усе Сотворителем дане, — мають своє місце й призначення в житті. Тому пластуни ставляться позитивно до них і радо приймають визов на боротьбу.

Ми побачимо цілий ряд таких життєвих труднощів: вони будуть фізичного, технічного чи матеріального характеру. І проти них виведуть пластуни у поле фізичну тугість, знання, господарність, організованість.

людді, зможе нас туга, то не вбиваймо її, вона ж бо нам евшанзіллям:

То ж не забути нам! . . . То вже дарма . . .
Завжди снувати будем тії думи,
Невтишні ті, що плинуть нам пливма
Від рідних нив . . .
То ж не привабить нас могутній хор
Чужих вікторій в цю добу велику!
Ні Арк Тріумф, ні Бранденбургер Тор,
Ні луки Цезарів не зможуть клику
Тривкішого за морок, смерть і мор,
Що палить нас сьогодні і довіку,
Що із боевищ і Базару й Крут
Горить нам честнем змагу й волі тут.
Під зорями чужими — то ж одним
Тривожим Бога — молимося Ясному:
Щоб вволив нам ще дужим, молодим
Зустріти зриву мить недовідому.
Щоб послі вже — хоч млу, хоч тільки дим
Уздріти дав над двором рідним Дому —
І — в мить останню — віч померклий світ
Покрив нам вільним шумом рідних віт . . .
І безпересталь так. Щодня, щоранку —
У копальняних штольнях, як кроти
Вгризаючися в землю, чи при станку,
Як чола піт ізрощує густий,
Одне нас тільки морить, непокоїть:
— Коб руки дужі зберегти для зброї.

(Б. Кравців.)

Та не єдині це перешкоди на шляху. Як часто не фізичне моральне умучення впаде на мандрівника! За ним знеохота, каже бліднути осяйним цілям і малити Великої меті. Як часто вся надія на успіх зникає й каже або завернути з дороги, або без надії таки сподіватись. Манять привабливі спокуси фальшивим блеском особистого щастя й задовілля; каже страх утікати поля бою, або безсилля каже склонитись до землі. А може то доля Батьківщини на вазі й рятунок ще тільки в силі, що каже «м'язням, серцю й нервам служити ген поза межі сил». Або на краю розпачу після невдачі і треба або пропасти, або синіти стиснути зуби й п'ястуки та глянути знову в небо. Або — простане перед людиною велике питання на закруті життя. І треба відповіді розумної, гідної й успішної, або доведеться заламатися і піти стежкою вниз у життєву темряву. Без числа стоять пернами кризові моменти життя, конфлікти з боротьби чорного білого янгола в серці.

Проти цих трудів — перешкод дає пласт юнакові могутню зброю: силу духа й лад у серці.

Старий китайський борець за батьківщину, генерал Го, під кінець тієї війни прийняв піддачу двох мільйонів японців певне надхнений старою китайською мудрістю, писав недавній «Після двадцяти літ моєї боротьби з матеріалізмом, я прийшов до сильного переконання, що, щоб привести світ до ладу, треба привести до ладу свою власну націю; щоб привести до ладу свою націю — треба привести до ладу родину; щоб завести лад у родині — треба впорядкувати своє особисте життя; щоб впорядкувати

Сктом. Др. Юрій Старосольський
говорить про духовий виряд пластуна

Фото: Мир. Шевчик

вати своє особисте життя — необхідно завести лад у власному серці».

Мені здається, що власне по лінії тієї китайської мудрості йде ідея пластової методи. Правда, вона саме буде лад у серці юнака. І той лад є його духовим, чи радше моральним вирядом.

Я хочу вказати на основні елементи, на яких він спирається: це пластова присяга, пластовий закон, це ідея добра й краси характеру, й особливе відчуження світу й життя.

Кожний із цих елементів має свій глибокий зміст. Але, нас правді, моє завдання — говорити не про зміст їх, а про їхню силу, як засобів. Не про ціль — а про методу. Бо метода така основна й суттєва для пласту, що без неї пласт не був би пластом. Та я повністю свідомий того, як важко, а інколи без виглядно, відділити в пластовій системі чітко ціль від засобів інколи я й свідомо не пробуватиму цього.

* * *

Коли йдемо по лінії уяви, що пластунаське життя — це мандрівка, то ця уява мусить необхідно привести нас перед очі три основні елементи мандрівки: мету, шлях і мандрівника. Тільки всі вони разом дають справжню — як ми це розуміємо — мандрівку. Немає її без мети, означеної й свідомої, бо хід — марш безцільний або з ціллю сам для себе — не мандрівка. Немає її без шляху, що його треба перейти крок за кроком: бо безпосереднє змагання до мети, це може боротьба за неї, та ніколи не мандрівка. Вкінці, очевидна річ — немає її без людини, тієї, що йде шляхом і змагає до мети.

І коли ми, пластуни прийняли уяву мандрівки, то це не випадок, або поетичний засіб. Це тільки гарний символ для пластунаського розуміння життя, в якому теж необхідні елементи мета і шлях і людина, що живучи, йде по шляху до життєвої мети.

Учасники Конгресу під час парад
в першому ряді від права: Пок. Ген. В. Петрів й ген. Омелянович-Павленко)

Фото: Мир. Шевчик

Таке розуміння життя — істотне для пластової системи. Але найбільш характерне для неї, це те тісне, органічне пов'язання ети, шляху й людини в одну гармонійну цілість. «Софія і Юр» — для нас не тільки символи нашої мети: Вони й символи нашого шляху й нашої людини. Чи не єдина це організація молоді в світі, що спирає свою силу на цій гармонії! Мені здається, що ця сила в засаді т. зв. цілостевої теорії, що каже: «цілість є більше як сума її частин». Так ось Ми — це більше, як тільки я і ти. Як акордовий тризвук становить нову індивідуальність, більшу як сума окремих звуків, так і тризвук мети — шляху — й мандрівника — дає разом цілість, більшу своїм значенням, як тільки сума її складових частин: дає саме життя!

Мета й шлях, по собі, об'єктивні поняття. Але вони, за пластовою системою, так тісно зв'язані з людиною — суб'єктом, що трачають у значній мірі свою об'єктивність і стають залежними від їх носія. Іншими словами: такою буде мета і аким буде обраний шлях, яким є мандрівник. Скажи мені, яку маєш життєву ціль і яким шляхом ідеш до неї — а скажу тобі — який ти!

Правда, щоб бути докладним, пластунові поставлено вже гори його Велику Мету і вказано шлях. Але, не забуваймо, що він сам, повністю добровільно, прийняв цю мету і цей шлях за вої. Велика Мета майорить у віддалі, на кінці мандрівки. І ось від того, як сприйме цей відблиск мандрівник, залежить кість і успіх його мандрівки. В тому основна методична ідея пласту: гармонія життєвої мети з внутрішньою поставою людини; синтеза зовнішньої та внутрішньої сили. Ми побачимо, як пластова присяга, закон, гасла — водночас ціль і засіб. В них апряма маршу і заразом сам марш, сама мандрівка.

Тому, — це зовсім консеквентно, що пласт — ставляючи Велику Мету мандрівки — мусить звернути таку особливу увагу на мандрівника — людину. Пласт хоче виховати людину, до здібна прийняти за свою цю Велику Мету й тільки Велику Мету, що здібна вибрати найкращий шлях до неї й бути спішною на мандрівці. Тому в нас співають, що «в Пласті осте новий люд». На людину покладаємо бо надію! Це вона осій ідей і будівничий кращого завтра: вона й коваль свого власного щастя.

Отже, людина, юнак, молодий громадянин — в осередку нашого зацікавлення. Та це ніколи не індивідуалізм чи культ людини, окремої для себе одиниці з самоціллю. Але це культ собовости і якості людини, як основи якості спільноти, нації, світу. Людина — для нас це перший крок, що від нього починається тисяча миль.

Перший елемент морального виряду, що його даємо юнакові дорогу — це пластова присяга.

В ній ціла сутня основа пластової ідей. У ній замкнена наша Велика Мета чіткими словами.

Не йде тут про аналізування змісту тієї присяги. Для нас питання стоїть: чим є присяга в пластовій системі, головним чином як методичний засіб. Чим є вона для юнака, що бере її а життєве зобов'язання і чим для виховника?

Я сказав би: присяга, це визнання, що життя має ідею ціль, признання змісту тієї ідей, і добровільне зобов'язання жити в житті за тією ідеєю і йти до признаної мети.

Тут життєвий ідеалізм, що вести має юнака на мандрівці. Той ідеалізм, що коли справді став частиною юнакового світовідчуження, не дозволить йому жити силою безвладности первісних інстинктів, егоїзму або тільки животіння, а скаже завжди шукати вищих цілей у житті; скаже змагатись, здобувати; хотіти великого, шляхетного, гідного людини, як вищого створіння між земними створіннями. Це признання, що життєва мандрівка це похід, а не прогулянка. Якби навіть не думати на хвилину про зміст ідей, то сам факт її існування додає життю цінности й гідности. Але це рівночасно признання окресленої ідей: служби Богові й Батьківщині й другим.

Отся ідея служби Богові, Батьківщині й другим, це не наша сліпа віра: за нею наше переконавання, що вона об'єктивно добра й правильна; що в ній розв'язка цього кращого світу щастя, «миру й доброї волі між людьми» — про який мріяв Бі-Пі. Отже, із становища суспільности, в тому безперечна цінність пластової ідей й організації.

Але для пластуна наша ідея — не тільки ідея, що стоїть в голубій далі на кінці мандрівки. Вона — ця ідея, для нього й засіб мандрівки. Вона є його силою в житті, вона живе з ним і в ньому, від перших днів його юности й пластування. Вона в ньому, а він у ній.

Пластун не присягає, що його мета, яку хоче здобути — це царство небесне, як ціль для себе. Він зобов'язується бути вірним Богові в своєму житті. Це хай буде ціллю його; але в тому й метода, засіб; це релігійність у щоденній мандрівці, та, що різьбить людину і як морально-етична сила, веде через перешкоди.

Пластун не присягає, що здобуде волю Україні, як остаточну свою ціль; він присягає, що буде в житті патріотом, вірним Батьківщині. В тому для нас, очевидно, — зобов'язання боротись, а в потребі й ризикувати життям для України; але й більше це: цілим життям своїм служити Батьківщині, щоденно, сьогодні й тоді, коли вже воля буде фактом. Служба Батьківщині — це ціль пластуна, але патріотизм — його засіб, що веде по шляху, дає моральної сили й виховує з юнака чи юнака, доброго громадянина. Отже патріотизм наша сила: він не тільки мета чи віра, — він прикмет а юнака, отже нерозривна частина пластової людини.

Так теж обов'язок помагати другим. Правда — нести цю поміч, це ціль. Але рівночасно — у виді альтруїзму й суспільного зміслу, це прикмета юнака, його моральна сила, що ставить його в особливе відношення до спільноти: корисне з погляду тієї спільноти, а сильне з його власного.

Я думаю, що в тому можна бачити синтезу пластової присяги з методичного погляду, тобто, як засобу. І в тому власне її велика моральна сила, — перший елемент духового виряду. Цю силу побільшує ще повна добровільність присяги юнаком, що вже розуміє її суть і сам рішається вступити на шлях.

Чим же в пластовій системі закон?

Не було б треба законів, якби люди жили не в спільнотах; зате в спільнотах — вони необхідні. Це — про закони органічних чи політичних людських спільнот, скажімо — держав. Там вони недобровільні, як правило, наказові норми поведінки зі суворими санкціями за їх ламання. Це норми видані владою — хоч би законодавною в найбільш демократичній державі — норми, що в'яжуть усіх мешканців держави, байдуже, чи хотять вони їх визнати, чи ні. Ці норми необхідні для вдержання ладу. Але йде тільки про зовнішній лад, тобто про зовнішню поведінку людей; звичайно тільки забороняється небажану поведінку. Це норми державні, наказові, зовнішнього та негативного характеру.

І ось пластовий закон, мабуть тільки назвою спільний з державним. Коли юнак іде в пласт, із власної вільної волі, може тільки під тиском соціальним оточення, що визнає участь у пласті за щось добре, — то він знає закон, який бере на себе. Він може не прийняти його: тоді не буде пластуном. Але раз прийнявши — він мусить йти за вказівками закону. За вказівками, чи радше за правилами, бо це правильне слово для нашого закону. Правила поведінки так звав закон ще Бі-Пі (rules not regulations). Та ці правила основно різні своїм характером від державних норм. Їх слід зачислити до типу моральних законів, як ось закони етики. Це тому, бо за ними не стоїть суворе лице судді з усіми засобами примусу. І тому, що вони вимагають позитивної поведінки в окреслений спосіб, а не тільки забороняють певну поведінку. Пластун має помагати чинно слабшому; державний закон вимагає від громадянина тільки не порушувати прав цього другого (не вбивай, не кради!) Та найважливіше, пластовий закон дивиться в душу пластуна, в його хотіння, добру волю, — коли державний тільки регулює зовнішню поведінку людини. Пластовий закон хоче, щоб пластун не тільки якось назовні поведився: він хоче, щоб

пластун був справді таким а таким. Пластун має бути приятельським, а не тільки, раз чи другий, допомогти слабшому. І тільки з цього, яким пластун є, як думає й відчуває — має впливати його зовнішня поведінка. В тому безумовно моральна сила, що її дає пластунові пластовий закон, як вказівка чи правило поведінки. З одної сторони — пластун може завжди порадитись у пластового закону, як чинити, — з другої, він має в ньому вимагаючого провідника. Не згубиться він з ним на життєвій мандрівці і не впаде в час душевної кризи!

Та при тому, поведінка, закреслена законом, корисна для спільноти й самого пластуна: вона помагає і йому бути успішним у житті. Наш закон різьбить людину згідно з нашою уявою корисного й успішного громадянина. В тому його моральна сила мандрівницького вируда.

* * *

«Стояти твердо в боротьбі зі злом,
Стояти з ясно-радісним чолом» (Довгаль).

Так бачить поет призначення пласту. І бачить він істину; в ній неначе синтеза цілого сенсу існування пласту. Похід до кращого світу, то похід до добра, отже боротьба зі злом. Бо це для нас зло, що Батьківщина в неволі, і зло, що стільки неправди на землі, і зло, що незгода між нами і т. д. і т. д. І ось пластун, вступаючи в пласт, включився активно в цю боротьбу зі злом. Це значить, він повірив у велику ідею Добра і заявив себе по його стороні. Це для серця його підйом, для моралі — поглиблення. Це свідомість корисності життя, отже й своєї власної вартості. В тому й обов'язок помагати другим, і готовість принести жертву, й ідея щоденного доброго діла. В тому, передусім, велика етична заява по ясній сторінці життя, хотіння, щоб запанувало Добро, віра в Добро й боротьба за Добро на світі.

І поруч — Краса, дальший пластунський ідеал. Ми маємо його і в кличі — СКОБ — і в тексті пластової присяги — пісні.

Пластун визнає вартість естетичного почуття краси в житті, в кожному його прояві. Це дає чару життю, і нового змісту. Вона — краса — в основі життєрадісності, оптимізму. «Як промінь сонця не може бути темний, так і пластун не може бути нахмурений» — писав хтось. «Калокаґатія» — клясичний ідеал — знайшов у пласті живий відзвук, а передусім — живий відзвук у серцях пластунів. Вони зростають в окруженні, яке розвиває це почуття, робить із них свого роду «патріотів добра й краси». Добро й краса, це, знову ж, не тільки ідеал і ціль; це частина «цілого пластуна», це його життєва прикмета, що в крові й кості живе. Вона й у виряді пластунському займає особливо почесне місце. Вона й сила, що основує естетику життя й життєвої мандрівки.

* * *

Ми будемо тип нової людини; ми маємо її уяву в пластовій ідеї й законі; ми хочемо бачити в людині певні прикмети, корисні й естетичні й такі, що дають успіх. Але, як кожна будова, так і будова людини мусить стояти необхідно на добром фундаменті. Ще Бі-Пі вказав цей фундамент; він і в цілому світі є основою скавтінгу. Це характер.

Може вартоб відповісти на трудне питання, що це характер. Ви можете знайти в літературі різні його окреслення. Та мені здається, що з погляду пластової системи треба окреслити характер, як вислідну влачі й життєвих засад, що проявляються поведінкою людини.

Між виховними цілями пласту, характер найбільш основна, прімарна. Тільки людина з характером може, на думку пласту, встоятись на трудному шляху, може «стояти твердо в боротьбі зі злом», нести ілею в серці й незламно прямувати до Великої мети. Тому це найосновніша моральна сила пластуна, найсильніший засіб успіху.

«Характер з певним завданням» хотів впоїти Бі-Пі юнакові. Він проаналізував основні елементи, що на його думку складаються на характер і поділив їх на громадські й моральні. Мені не йти в аналіз, я мусів би повторити Бі-Пі; і не в тому справа. А в тому, щоб підкреслити істотну вартість і силу цього виховного ідеалу пластової системи.

І саме, коли ми перед дальшою мандрівкою і то мандрівкою в невідоме, може на вічну скитальщину, коли нам ставлять перед очі усі ці надзвичайні небезпеки, що жчатимуть мандрівника: заламання, денационалізація, може забуття великих ідей — то нам треба більше як коли, підкреслити найсильнішу зброю проти них — характер.

* * *

Не нове питання пластового світогляду; питання, чи взагалі такий є. Безперечно — різні «світоглядіві» поняття притаманні пластові: ідеалізм, оптимізм, альтруїзм, віра в добро й красу. Але синтеза цих окремих елементів ледве чи дасть новий, закінчений світогляд, оригінальний пластовий світогляд. Взагалі в пласті, оці поняття, це радше прикмети людини ніж тільки її погляд. Поки в когось тільки погляд, може й тверде переконання, що оптимізм — правильне відношення до життя, то — ще не пластун. Хто ж справді оптиміст сам у своєму житті, — той і пластун. І т. д. І взагалі — в пласті істотніші справжнє відношення до життєвих питань, ніж розумом виражений «погляд». І тому, здається мені, що треба радше говорити, що сума й синтез тих дійсних відношень до життя, внутрішня й зовнішня поведінка за головними обов'язками й законом, дають у висліді особливий «стиль життя». Він сповнений життєрадісністю, оптимізмом і вірою в добро й красу. Він каже жити за правилами, як у грі, — і як у грі визнає засаду «чесної гри», потребу планування й боротьби. Він чинний, рухливий, корисний, повний змісту спільноти й альтруїзму. В ньому любов природи і приклад з неї і приязнь до неї. Він сповняє життя ідеалізмом і цінністю Великої Мети. Він власне робить життя мандрівкою і єднає Велику Мету і самим життям.

* * *

Таке пов'язання й з'єднання мети — ідеї з засобами життєвої мандрівки і самим мандрівником, — ставить нас перед питанням: що це взагалі ця Велика Мета для пластуна?

Мені здається, що відповідь виходить із попередніх міркувань. Мені здається теж, що в цій відповіді саме пласт оригінальний і сильний.

Може тут ми відійдемо в дечому від нашого взору — мандрівки. Бо на мандрівці, — цій справжній — звичайно мета поставлена ясно, конкретно: напр. здобути означений верх гори. Подорозі — ще другі верхи, як етапи, ближчі цілі. Але коли досягнуто верх, призначений за мету, — завдання мандрівки сповнено і мандрівникові вільно сходити вниз.

Не так у життєвій мандрівці пластуна. Там теж окремі етапи — верхи, що їх слід досягнути. Але — за життя — немає того останнього верха, від якого починається поворот. Для пластуна немає сходу вниз. Туземну мету мандрівки досягне пластун, кінчаючи свою земну мандрівку взагалі. Я не компетентний говорити, що далі; я можу тільки вірити, що й це не поворот.

Отже, я думаю, Велика Мета пластунської мандрівки, — це само життя: Велике Життя. Поки не причалить життєвий човен до берега, до того часу немає «остаточної мети»; хоч ми знаємо, що практично цього окреслення вживаємо: це напр., як мріємо про волю.

Ось воля Батьківщини: її часто звуть «остаточною» великою метою. Бо сліпить вона очі, як сонце ясне блиском своєї величчя і все заступає, що далі. А проте — для пластунів вона тільки перша, чи одна з перших цілей. І не пічнетесь поворот після неї, поки життя пластунського вистане. Бо тільки ціле життя для Батьківщини — це наша Велика Мета.

Президія й учасники Конґресу на дозвіллі

Фото: Мир. Шевчик

Наше довкілля під час мандрівки

(Уривок)

Пласт не є і не може бути відірваним, ізольованим від довкілля. Воно має величезне виховне значення і вплив на молодь. Киття, — практичне, реальне життя, — є найкращим виховником, найкращою школою. Пласт займає тільки малу частину часу юнака, решту забирає в нього довкілля, яке його виховує формує.

Ці впливи довкілля, на жаль, не завжди бувають позитивні; наших теперішніх ненормальних умовах вони переважно негативні. Тому завданням Пласту: 1. заподати всі додатні виховні впливи довкілля та, 2. старатися, щоб впливи довкілля тратили свій негативний характер — і стали позитивними. Тут для Пласту відкривається дуже широке поле діяння, бо ні сьогоднішня сім'я, ні школа, ні громадське і політичне життя — не сповняють як слід своїх великих виховних завдань.

Особливо пекучими стають ці завдання на чужині, головню при великому розпорощенні. Життя на еміграції несе із собою великі небезпеки:

1. Охолодження національних почувань, затрату розуміння національних пекучих потреб, повільну затрату відчуття сподіння з рештою нації і її долею. Цій небезпеці підпадають і національно свідомі, інтелігентні одиниці — через досить швидко — коли втрачуть зв'язок з рідним краєм, коли з безпосеред-

Ск. інж. Євген Кульчицький-Гут говорить про наше довкілля під час мандрівки
Фото: Мир. Шевчик

нього фронту боротьби перейдуть у більш нормальні і спокійні умовини життя.

2. Під тиском боротьби за існування наступає самочинно зворот до матеріалізму: гроші, заробіток, матеріальні блага — стають ціллю життя. Затрачується розуміння до потреби безкорисної суспільно-громадської праці, затрачується національна жертвенність і відчуття обов'язку помагати своїм землякам. Ця небезпека загрожує особливо нашій теперішній еміграції — при перспективах повної деклясації і великого розпорощення.

3. У висліді зникає національно-суспільницький гін, занепадає громадське й культурне життя. І врешті настає

4. повна денационалізація. Цілий процес денационалізації триває звичайно довгі роки, але були випадки, особливо у менше свідомого елементу, повного винародовлення у кількох коротких роках. Найбільш виставлена на всі ці небезпеки молодь, яка не має де набратись національної свідомості, не пам'ятає рідного краю, виховується у чужій школі і чужому середовищі.

Якщо Пласт хоче виконати свій великий обов'язок перед Батьківщиною, то — ідучи на дальшу еміграцію — мусить поставити на перше місце у програму своєї праці: боротьбу з денационалізацією. Це вдасться нам виконати тільки тоді, коли створимо всюди там, де буде жити наша молодь, — своє власне українське середовище, «сурогат України» — як це дехто називає.

Таким сурогатом України є тепер для нас табори з їх культурним, громадським життям. Окремі установи дбають про підтримання цього життя. Інакше буде при нашому дальшому розпорощенні. Дуже часто не буде кому творити таких установ для створення і вдержання українського середовища. Обов'язком Пласту мусить бути в такому випадку — активно включитися в розбудову й вдержування при житті суспільно-громадського

сектора. Пластові провідники мусять якнайшвидше познайомитися з цими своїми майбутніми обов'язками.

В Пласті маємо тепер два сектори праці: виховні одиниці з виховним провідником (гурток, курінь, зв'язковий) й адміністративні одиниці з адміністративним провідником (станція, станичний).

Перший підходить до молоді як виховник і Пласт трактує як виховну організацію. Він звичайно веде свою працю з віково обмеженою групою молоді.

Другий трактує Пласт як рух. Він мусить мати перегляд виховної праці для цілої молоді 7—24 років і для старших: УСП і УПС. Він займається організаційними проблемами й адміністративною Пласту. Його завданням саме зв'язок з довкіллям, чи, як ми кажемо, «пластова політика».

Це два різні типи людей. Перший наближається до педагога і геройського взору для молоді, другий є скоріше суспільно-громадський діяч і дипломат.

При розпорощенні обидві функції будуть в одних руках. Тому пластовий провідник, крім своєї виховної праці, муситиме вміти проаналізувати впливи середовища, розбудувати і вести різні ділянки громадського життя, зацікавитися приватним життям своїх пластунів, їх домашніми умовами, осягами в школі, відношенням до церкви, до політичних суспільних течій, тощо. Не менше важними є контакт і співпраця з чужими скавтськими організаціями в країні, де будемо жити. Згідно з резолюціями XI. Скавтової Конференції це нам уможливить і улегшить працю.

Було б дуже побажаним, щоб наші пластові провідники одержали перед своїм виїздом відповідний вишкіл у згаданому напрямі.

З усіх чинників, що впливають на молодь, найбільше виховне значення мають:

дім, батьки і життя в сім'ї.

Родинне життя заціплює в дитини найглибші почування: віру в Бога, любов батьків і своєї рідні та ближніх, любов батьківщини, почуття чести й особистої гідності. Через плекання родинної традиції виробляється суспільницький гін. Це життя дає також дитині перші основи правопорядку, організованості, дає засновки майбутнього характеру і світогляду. Виховання в домі батьків тяжко чимнебудь заступити; його пізніше тільки доповняють впливи школи, церкви, Пласту і громадянства.

Від ствердження цього мусить виходити також пластовий провідник. Він знає, що ніхто так не бажає дитині щастя й успіху в житті, як саме батьки. І в тому вони: батьки і пластовий провідник сходяться разом. І разом вони мусять прямувати до спільної мети.

Пластовий провідник має використати всі доступні йому засоби, щоб збільшити добрий виховний вплив батьків і дому. Він старається на кожному кроці піднести авторитет батьків і значення сім'ї і дому. Пластові зайняття повинні бути обмежені до найконечніших. Провідник ясно ставить справу, що є пластовою роботою, а що ні. Інколи добре повідомити батьків наперед, на які сходи, мандрівки, тощо, їх дитина повинна прийти, зокрема тоді, коли, діти використовували б Пласт, як покривку для своїх приватних, не-пластових, забав й екскурсій.

З батьками треба бути часто в контакт, щоб можна було контролювати поведінку пластуна дома і його відношення до решти сім'ї. Треба пильно вислухувати побажань і скарг батьків і, в міру можливості, йти їм назустріч. Треба переконати батьків, що ми не хочемо їм відбирати дітей, тільки хочемо допомогти їм у виховній праці для досягнення високої мети: виховання доброго громадянина, щасливого у своєму успішному житті.

Але батьки не завжди мають педагогічний хист, не завжди мають розуміння для виховних потреб і проблем, не завжди усвідомляють собі ясно мету, що до неї треба прямувати і, вкінці, не завжди мають терпеливість і час займатися вихованням дітей. Наше теперішнє таборове життя дає нам безліч крикливих прикладів повного нерозуміння виховних справ зі сторони навіть інтелігентних батьків. Нашим обов'язком старатися, щоб батьки зацікавилися і ближче познайомилися з основними завданнями пластової виховної праці, її методами і засобами.

Успішність нашої праці в тому, щоб переконати батьків, що в їх власному інтересі і в інтересі їх улюблених дітей, вони повинні помагати нам з усіх сил. Добрим прикладом може нам бути американський скавтінг. Там батьки творять комітети, які дають почин до створення скавтових частин, вишукують провідників для них, дбають про домівку і весь виряд і на кожному кроці стараються піддержати виховне зусилля скавтіngu.

Щоб притягнути і зацікавити батьків, ми повинні час-до-часу влаштувати дискусійні вечорі з батьками. Курінь може деколи влаштувати чайний вечір, чи щось подібне, для своїх батьків (день матері, спільне національне свято, річниця заснування,

До генези Скавтіngu

Уривок, з доповіді:

Пластовий індивідуалізм в аспектах — суспільно-політичному українського народу, пластового устрою та фундаментів пластової виховної методи.

Загально вважають дату облоги міста Мефекінг, як дату започаткування англійського скавтіngu. Але це не відповідає дійсності. Хоч Бейден Пауелл вживав під час цієї облоги з великим успіхом для різних допоміжних цілей у війську хлопців та називав їх скавтами, то все ж це не були ті самі скавти за своїми ідейними заложеннями, виховною програмою та скавтовою виховною методою, що повстали по 1908 році.

Треба все ж таки думати, що під час облоги Мефекінгу мусіли зродитися, або поглибитися у Бейдена Пауелла деякі негативні рефлексії на тему майбутності англійців, як народу, його політичної та цивілізаційної місії та з приводу того, як цей нарід до реалізування цієї місії себе підготує та як він її реалізує.

І щойно з цієї рефлексії, що пізніше мусіла ще більше поглибитися, зродилася у Бейдена Пауелла думка, і то далеко пізніше, організувати скавтіng.

Доказати цю думку — дуже важко, передовсім тому, що в скавтовій літературі, яка писана для хлопців, чи то для виховників, такої тонкої аналізи повстання скавтіngu не знаходимо. У всій доступній нам скавтовій літературі англійською мовою ми знаходимо скавтіng так під оглядом генетичним, як і виховної скавтової програми, скавтової методи та ідейних залогень, як щось вже викінчене, завершене, а передовсім щось наскрізь позитивне.

З уваги на те, що ця література була призначена здебільша для молоді, у ній не має вже нічого рефлексійного, інтроспективного, — а тільки подані готові зразки до наслідування без ставлення питання «чому» і без відповідей на нього.

Все ж таки в найдавніших джерельних скавтових матеріалах, хоч у дуже скромній формі, але за те з незвичайно різким і виразним змістом, це питання «чому» поставлено і дано на нього відповідь.

До помочі приходять нам у цій справі тенденція британського та французького скавтіngів до повороту до найбільш первісних залогень скавтіngu, так як вони були з'ясовані через Бі-Пі в самому початку. Але не тільки в Англії та Франції помічаються ті тенденції, вони є теж помітні у скавтів швейцарських та скандинавських народів. У зв'язку із цими тенденціями скавтова преса поміщує в останніх часах матеріали на цю тему, що були дуже давно видані, але в міжчасі їх призабуто.

І саме у тих джерельних матеріалах, у дуже короткому, але зате маркантному змісті це питання глибинного мотиву є поставлене і є дана на нього відповідь.

На цьому місці хочемо покликатися на один дуже важкий пасус, що ним послуговується Бі-Пі на самому початку свого першого памфлету, яким в 1907 році започатковує зорганізовану працю для англійського скавтіngu. Той пасус такий:

...«Ті самі причини, що викликали упадок Римської Імперії, діють сьогодні у Великій Британії. Цю думку висловив колись один із наших загальнозвісних демократичних політиків, а її правдивість засвідчать ті, що студіюють та порівнюють загальні умовини в обидвох країнах.

Головною причиною упадку Риму був занепад правдивих громадянських чеснот у його громадян, брак у них активного патріотизму, спричинений переростом нахилу до вигод і лінивства і — надмірного перецінювання льокальних партійних політиків».

відсвяткування іменувань чи відзначень, тощо). Добра розв'язка цієї справи — це створення кружка «Пласт-Приятю» або кружка батьків даного куреня. Не вимагати від батьків надто багато праці чи помочі, вистачає, коли викличемо в них живе зацікавлення працею Пласту і щирі прихильність. Це значно облегшить нашу працю та буде мати велике виховне значення.

Такий кружок батьків може дуже багато зробити для «свого» куреня: допомогти придбати домівку, уможливити влаштувати власний табір чи більшу мандрівку, уможливити участь в загальних таборах, з'їздах, Джемборі, подбати про шатра й інший виряд, боронити інтересів Пласту перед місцевою адміністраційною владою, тощо. Але найважливіше — це свідоме зусилля цілим своїм особистим впливом допомогти у виховній праці згідно з ідеалами Пласту.

«Я особисто не думаю так песимістично, як інші люди, що вважають ситуацію за безнадійну. Навпаки — я думаю, що ми є тільки на роздоріжжю, на якому на кожного із нас, що має собі ще крихту патріотизму, спадає обов'язок поважно допомогти навіть у найменшій мірі, щоб повернути доростаючу генерацію на правильний шлях до правдивої громадськості...»

Це є одиноким місцем, що його знаходимо в доступній для нас англійській скавтовій літературі, де Бі-Пі висловлює негативні рефлексії про суспільну та політичну ситуацію англійського народу, та користується фразою, яка в переносному — ставити під сумнів дальше існування Британської імперії.

Коли ми сьогодні читаємо це місце і прирівнюємо його з дійсністю, то мусимо з найбільшим подивом оцінити вмільсть помічати і робити висновки у Бі-Пі. А вміщення цього давнього памфлету в актуальній скавтовій пресі, чи ж це не удар на тривогу, що Британська імперія на новому роздоріжжі.

І саме ці сумніви та негайна потреба шукати правильних шляхів, що радикально запобігли б загрози розпаду Британського громадянства, були основними мотивами у створенні скавтової виховної системи, що її виразниками стали пізніше — скавтовий рух і скавтова організація.

У цій першій фазі розвою скавтіngu в Англії є один дуже важкий момент для дальшого вияснення нашої проблематики. А саме — Бі-Пі не творить відразу скавтової організації, тільки пропонує певні ідейні заложення, певну виховну програму, методичний підхід та поручає стосувати їх на терені вже існуючій

Сктом. Яро Гладкий, Гол. Командант Пластунів, Фото: Мир. Шевчик

чих в Англії організацій молоді: В Хлоп'ячих бригадах, у Вістових, Крикетних і Футбольних клубах, Корпусі кадетів, при церквах тощо. Зокрема поручає їх учителям, священникам і тим всім, що мали щонебудь спільного з вихованням молоді.

Щойно пізніше, майже цілий рік опісля повстає скавтова організація — як окрема організація молоді. Себто в початках скавтіng повстав як ідейний рух молоді, а потім — для порядкування виховних справ цього руху повсталася скавтова організація.

Тут виринає питання, як це сталося, що в тому часі, коли Бі-Пі мав вже готову систему скавтового виховання вповні опрацьовану, так під ідейним оглядом, як скавтового матеріалу та скавтової виховної методи, він не творить своєї організації, а тільки поручає свою систему скавтового виховання вже існуючим організаціям молоді та тим всім, що у вихованні молоді в будьякий спосіб були заінтересовані, або тим, що він їх справами молоді хотів заінтересувати.

Вияснення цього треба шукати в двох дуже важких обставинах. Перше — Бі-Пі був противником будьяких штучних організаційних форм. Він постійно вистерігався їх, боронився перед ними, натомість був прихильником росту від долини. Своєю системою скавтового виховання, що не мала вже майже ніяких недомагань і залишилася без найменших майже змін по сьогоднішній день на терені Англії, він називав сугестіями. Бі-Пі очікував, що молодь сама, захопившись спершу тими сугестіями та створивши скавтовий рух своєю працею і заінтересуваннями, дасть в пізнішому спонуку — до творення скавтової організації, як виразника і репрезентанта цього руху. Про цей природний ріст знизу Бі-Пі висловив незвичайно виразно свої думки на 9. Міжн. Скавтовій Конференції в Газі. Ось його слова: «...Я хочу вам на цьому місці пригадати, що я завжди від самого початку нашого Руху говорив, що все в

ашій історії має характер природного росту — не тільки зростають нові проблеми, але збільшується ріст і розвій Руху. Наприклад, як ви собі пригадуєте, я не накинув хлопцям скав-інг. Мені запропоновано тільки написати книжку про скав-інг, а хлопці з поза тих організацій перейняли скав-інг на своє добро. Це саме і був природний ріст . . .»

З другої сторони Бі-Пі хотів тим підкреслити, що важливість його помислу не у формі, а в ідеї і що його система пластового виховання не призначена тільки для якогось одного круга молоді, об'єднаного в одній організації, але для всієї Британської спільноти.

З цього бачимо, що Бі-Пі хотів, щоб його скавтова система прищепилася серед молоді непомітно, без примусу, добровільно, тільки серед тих, що були у ній зацікавлені та хотіли працювати згідно із його системою.

Цей непомітний вплив скавтової системи виховання молоді, вплив, що всеціло охоплював юнака, що вироблював його світогляд і характер, що згори визначав спосіб його поведінки зупроти себе самого, рідні, школи, церкви, друзів, а далі зупроти цілого скомплікованого суспільногромадського життя, можна б хіба прирівняти до впливу на людину цього непомітного, але дуже сильного чинника в житті спільнот, що ми його назвали б громадською опінією спільноти, — що її часто називають «дух часу».

Кожна національна спільнота має сповнити певну історичну місію, — певне післанництво, — зумовлене її історичною традицією, культурою та геополітичним положенням. Кожна національна спільнота мусить до виконання цієї місії приготуватися, чи мати до цього відповідні дані.

Історію творять люди і все залежить від цього, наскільки елемента даної нації відповідають своєю духовністю її історичному післанництву.

Людина, як суспільна істота, живе в спільноті, піддається її впливам та навпаки в якійсь мірі впливає на неї. Важко є ствердити під чийм впливом виховується «людина пересічна». В загальному прийнято, що людина формується під впливом різних чинників:

родини, церкви, школи, війська, державної адміністрації, політичних течій, кіна, театру, вулиці тощо. Але й інші чинники як традиція, культура, спадковість мають дуже великий вплив на формування пересічної людини.

Всі погляди і впливи, які нуртують в згаданих суспільних інституціях і поза ними, дають певну вислідну, що-ми її називаємо громадською опінією спільноти. І саме пересічна людина діє під впливом цієї громадської опінії. Коли ця громадська опінія діє згідно з історичним післанництвом даної національної спільноти, тоді — все правильно. Коли ж ні, тоді мусить прийти до розпаду громадянства.

Волищезний вплив громадської опінії на людину підкреслює теж і Бі-Пі. Ось його погляд на цю справу:

«Як я вже давніше сказав, перший крок до успіху, це знати хлопця, а друге — це знати його дім. Тільки тоді, коли ви знаєте, в якому оточенні перебуває хлопець, коли він є поза скавтовими заняттями, ви можете подати як на нього треба впливати, щоб його виховати», або:

Група сеньорок — учасниць Конгресу
Фото: Мир. Шевчик

«Характер є найчастіше вислідом середовища». Знаючи про засадничий вплив середовища на пересічну людину Бі-Пі пильно стежив за тим, що було громадською опінією англійського громадянства і чи вона йшла згідно з історичним післанництвом.

Наведений нами пасус з памфлету Бі-Пі є доказом цього, що він бачив, як на терені британської спільноти зарисовується розрив між громадською опінією англійського народу і його історичним післанництвом. Розрив, що його дальший ріст треба було негайно і радикально стримати.

Це можна було зробити тільки так, щоб негати́вній громадській опінії протиставити навіть гучно сформовану позитивну опінію, згідну з історичною місією англійського народу, та з допомогою цієї опінії, як виховного засобу виховати нове покоління. Цією позитивною громадською опінією, що її видвигнув Бі-Пі серед молоді, а яка саме мала стати противагою до чинників розкладу — була саме його скавтова система виховання.

Цю позитивну громадську опінію англійського народу можна б за Бі-Пі схарактеризувати одним словом «BRANCIA».

До цієї позитивної опінії і цього дивного слова Бі-Пі доходить так:

«Чи ви колинебудь подумали про те, що ми завдячуємо тим морським вовкам, нашим прадідам, які виходили на незнані моря на дряхлих кораблях, щоб шукати для вас нових земель на поселення. З нашими братами і сестрами в тих великих просторах ми об'єднані в одну сім'ю, в один мир, з багатьма відземками від родинного дерева, що його можемо окреслити назвою «BRANCIA», — це є Британія, Австралія, Нова Зеландія, Канада, Індія, Африка. Наша імперія це в'язанка палиць, її можна легко переламати, коли брати одну по одній, але, коли вони зв'язані всі в одну в'язку вузлом патріотизму, то вона є не до зламання».

Але Британська імперія була вже в цьому часі фактом, вона існувала як щось конкретне та вповні закінчене. Себто були колись особистості, що мали всі громадянські чесноти і цей патріотизм, потрібні для створення імперії. Тепер ішло тільки про те, щоб цю імперію зберегти, себто, щоб ці чесноти англійської спільноти не вигасли. Цей факт характеризує англійську скавтову ідею, як консервативну, як щось, що має зберігати і підтримувати те, що ще притаманне та існуюче.

До пересічного англієця поставлено домагання, щоб він себе виявляв британцем завжди і всюди. Важко було в імперіальному масштабі передбачити ті всі можливості і ситуації, що в них пересічний англієць міг себе найти. Треба було отже у виховній системі зняти до уваги такі елементи, що давали б успіх, без уваги на те, яка ситуація.

У своїй системі скавтового виховання Бі-Пі взяв до уваги чотири універсальні елементи виховання: світогляд і характер, тілесну справність і здоров'я, зарадність і зручність, та службу для других.

Завдання, що станули перед Британською імперією, поставили вимогу вирощувати особистість шляхом індивідуального виховання з уваги на потребу виховувати світогляд і характер і підпорядкувати особисте історичним потребам нації.

Так доходимо до розуміння скавтового індивідуалізму в аспекті суспільно-політичному.

Коли переглянути заложення скавтового світогляду і характеру, то побачимо що скавтовий індивідуалізм, побудований на трьох Головних Обов'язках Пластуна і Пластовому Законі, має характер наскрізь етичний та позитивний.

Його основною ціллю являється: свобідна воля прагнути великого і досконалого з допомогою постійної праці над собою, постійного збагачування та поглиблювання чеснот характеру, знання та охоти і готовости помагати іншим.

Цей індивідуалізм, — побудований в дальшому на вимозі проявляти ініціативу в змістовому оформлюванні, переводженні та завершуванні прийнятих на себе до виконання чинностей. А через те скавтовий індивідуалізм має характер наскрізь конструктивний та позитивний щодо своїх етичних мотивів і суспільницький щодо свого пристосування. Особливо його прикметою є почуття відповідальности в історичному аспекті не тільки за свої особисті вчинки, але теж і за націю як цілість.

ВСІ КОНГРЕСОВІ ДОПОВІДІ БУДУТЬ НАДРУКОВАНІ ПОВНОТЮ В «ЗАПИСКАХ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУНА», ЩО ПОЯВЛЯТЬСЯ НЕЗАБАРОМ ОКРЕМИМИ БРОШУРКАМИ.

Фізичний і господарський виряд

(Уривок з доповіді)

Нас вислала наша Українська Духова Держава — материк у світ зі завданням підбити для неї, придбати їй колонії прихильності, зрозуміння, співчуття, а то й активної допомоги, зі завданням далі впливати по змозі на хід подій в цих колоніях зрозуміння в цьому напрямі, щоб обставити зовнішній світ нашої держави такими прихильними й корисними умовами, щоб збройний змаг тих, що залишилися в краю, міг привести бажані висліди.

І поводитися тому, як колоніяльні висланники поводитися повинні, — гордо, самопевно, гідно, рухливо. Зуміймо бути піонерами, але дбаймо, щоб ми бодай в себе самі командували, щоб ми не були матеріально залежні від тубильців, але навпаки — ми мали б з них користати в заміну за нашу зарадність, підприємчивість, за наші зв'язки з іншими українцями, розкиненими по світі. За нами досвід, за нами перевага. Ми перейшли дуже скрутні часи. Ми вміємо вдовольнитися скромним, малим. А при цьому ми вміємо щадити, відкладати, накопичувати засоби просто з нічого. Ми далеко від державного чужого жолоба були, але зате морально й економічно кріпшали своєю зарадністю й запопадливістю.

Не погній ми для чужинців, але сильний, творчий, самостійний, хоч прихильний і тактовний елемент, що сам «вростає в землю й обростає мохом», де стане, але і чужинцям через це тягарем не стає, тільки навпаки вносить в їх субстанцію творчі елементи.

Не бідні ми проте емігранти, а свідомі своїх переваг українці за кордоном.

З такого поставлення справи впливають два організаційні ствердження:

1. Ми, як українці за кордоном, не перестанемо існувати навіть тоді, коли б вся наша т. зв. нова еміграція вернулася на Батьківщину до вільної держави. Бо щойно Українська Держава муситиме завжди мати своїх висланників за кордонами.

2. Українцями за кордоном є всі ми, що свіжо прийшли, як і ті, що є горожанами окремих держав чи навіть ті, які вже з українських батьків вродилися поза метрополією. Іншими словами — ми уважаючи себе українцями за кордоном — підтягнули спільний знаменник під поза границями материка суцільних українців всіх часів і всякого місця народження.

З цими двома ствердженнями вирушаємо в світ. І перед нами чергуються господарські завдання:

а) заробити на себе, щоб не бути нікому тягарем, а далі, щоб могли належно втримати свою родину та добре виховати чисельних нащадків;

б) закорінівшись, стати базою, підвалиною, основною клітиною для ширшої праці в громаді, для цієї самої праці, що притаманна є висланникам-емісарам до колоній, а саме:

в) дбати про інтереси метрополії, нашої духової і для того тримати з нею постійний зв'язок. А щоб це могли належно виконувати, мусимо триматися разом, мусимо

г) організувати себе й то по всім лініям

1. допомогівій

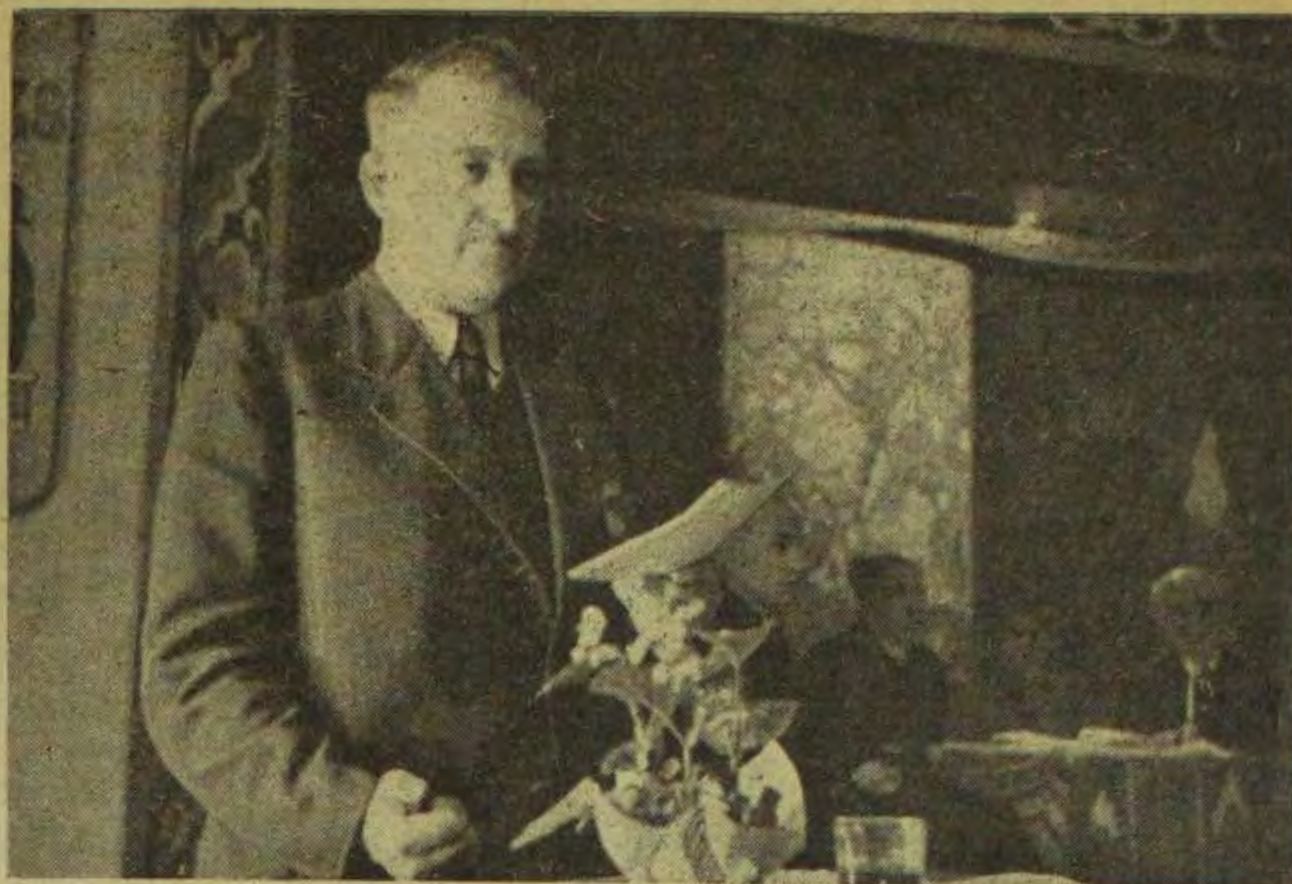
2. культурно-науковій

3. господарській (себто три ділянки громадсько-харитативні)

4. політичній. Ця остання конечна для тих, що безпосередньо вестимуть дипломатичні чи інші заходи в користь визволення метрополії.

Організувати себе маємо спершу в границях держав, що в них ми перебуваємо, а згодом або й рівночасно в границях світових. Чим скоріше це зробимо, тим успішніше зможемо використати різниці «тиснень» в поодиноких краях і зв'язані з тим «рухи повітря» — вітер, щоб його спрямувати на наші вітрила чи то по лінії пропаганди, господарства чи іншій.

Те, що тут зв'яжемо, це залишиться на постійно, з цього будемо користати і ми усі за кордоном і наші діти й ті, що вийдуть після нас за кордони метрополії, вислані вже може справжньою Суверенною Українською Державою.

Пластун-сеніор інж. А. Мілянч
виголошує доповідь про фізичний і господарський виряд

Фото: Мир. Шевчик

Сктом. Ярослав Рак

Найближчі перспективи

(Тези доповіді)

Найближчим етапом у нашій мандрівці до мети — це вихід усієї еміграції з таборів ДП у Німеччині та розсіяння її по цілому світі. В парі з цим прийде зміна обставин праці на гірше та подекуди й загроза супроти цілі нашої мандрівки.

Пластова організація вросла органічно в еміграційну суспільність і буде з нею розсіватися, бо Пласт має бути там, де знаходиться українська еміграція. Треба однак рахуватися з можливістю децентралізації пластового проводу.

Побудова організаційної сітки мусить бути дуже еластична, а її діяння залежатиме від справного й доцільного розселення пластунів.

Розсіяння буде різне в різних країнах. В одних повстануть нові — більші чи менші скупчення, в інших існуючі вже скупчення розсіються.

У багатьох емігрантів з огляду на матеріальну залежність витвориться почуття меншеартости, що може стати першим поштовхом до денаціоналізації. Зокрема шкідливо в цьому напрямі впливатимуть на молодь чужі школи і юнацькі організації.

Наш підхід до національного виховання, як нації бездержавної, багато серйозніший як по чужих школах чи організаціях і тому він не завжди притягатиме молодь.

Український Пласт сильніше зберіг оригінальну первісність ідеї Бі-Пі. У вихованні нашої молоді ми мусимо бути належно лояльні до держави, в якій живемо, чи житимемо, хоч інколи й зустрінемося із імперіалізмом націй-господарів та з їх абсорбційними тенденціями.

Постає проблема двох батьківщин. Ми мусимо діяти поза школою і поза офіційними організаціями молоді.

Основою нашого діяння є XIV. резолюція Міжнародної Скартової Конференції. Вона трохи загальникова. Досвід з її практичного пристосування маємо покищо тільки з Англії. Він не дуже відродний. Успіхи на місцях залежатимуть у великій мірі від нас самих.

Отже стараємося добути право на ведення скавтових відділів у державі господарів. Основуємо скавтові відділи при українських установах та в крайньому випадку використовуємо навіть особисті зв'язки із скавтськими кругами і притягаємо молодь до патріотичного виховання поза Пластом. Наше ставлення до тих інституцій мусить бути дуже лояльне та вирозуміле.

Крім виховної праці серед молоді сеніори використовують міжнародно скавтову платформу, зокрема скавтську міжнародно організаційну сітку для здобуття Україні місця в колі вільних народів світу.

Пласт і громадянство

(Уривки з привітальних листів і телеграм, надісланих Президії Пластового Конгресу 1948)

... Вітаючи Пластовий Конгрес, бажаю багато успіхів у працях Конгресу та кличу Боже Благословення для всіх його учасників ...

Митрополит Полікарп

... Український Пластовий Улад від початків свого існування прийняв високоартісні національні і вселюдські ідеї як основу й мету, а форми світового скавтингу як методу своєї діяльності. На теренах своєї діяльності поклав він великі заслуги у вихованні найкращих борців за волю й ідеали українського народу. З його рядів вийшло багато героїв українських визвольних змагань сучасності, які виховались на українських історичних традиціях, зокрема на визвольній боротьбі останнього чвертьстоліття, а які завдячують Пластовому Уладові дуже багато у визначенні свого життєвого шляху та у формуванні свого характеру. Ті численні пластуни-герої, що зложили найвищу жертву — життя у боротьбі за волю України, дали Українському Пластові власні приклади-ідеали і виховні зразки, яким має бути серйозне сприйняття пластуництва — не як самої гри, але як школи життя і підготовки до змагання ...

Степан Бандера

(Із кол. Загону ст. пластунів «Червона Калина»)

... Гідно і світло вже пройдений шлях Українського Пласту як рівні з рівними у вселюдській скавтовій родині, засвідчення живучості і правної тяглості є великим вкладом Українського Пласту у визвольні, державницькі змагання українського народу ...

Др Тома Воробець

Голова Санітарно-Харитативної Служби

... З особливою присмирністю вітаю і бажаю успіхів Вашій Організації, бо понадпартійний традиційний Пласт є втіленням всеукраїнського єднання навколо єдиного для всіх українців ідеалу — Самостійної Соборної України. Вірю, що найближчу річницю Пласт буде обходити в столиці вільної вже України, а численні Філії Пласту будуть працювати і на далекій Кубані, і в Україні Центральній, і в Галичці та Холмщині, і на землях Зеленої Буковини та Срібної України ...

Андрій Ливицький

Президент і Головний Отаман Уряду УНР

... Доцінюючи велику вагу виховання молоді, зокрема в сучасну добу, та великий позитивний вклад, що його вносить Український Пласт у формування молодого українського покоління, — щиро вітаю Пластовий Конгрес та бажаю успіхів у його працях ...

Андрій Мельник

... Бажаю Пластовому Конгресові успішного виконання чудово зложеної програми й Українському Пластові, що зумів увійти в історію формування національного характеру в добу поневолення, вмашерувати тріумфальною брамою свободи як авангард армії духа й чину до здійсненої Великої Мети ...

Проф. Роман Димінський

... Я бажав би, щоб дух Пласту опанував ціле наше громадянство на еміграції. У тому напрямі повинні працювати всі відповідальні керманічі Пласту ... Бог і Україна! Це великі слова, але треба вкладати цілу душу і мобілізувати всю енергію, щоб стати правдивим визнацем Бога та вірним Виконавцем Його законів і водночас стати будівничим України ...

Басиль Мудрий
Голова ЦПУЕ

... Будьте ласкаві скласти на Конгресі мою пошану ідеї Українського Пластового Руху, такого близького близькій мені ідеї кооперації ...

През. Юліан Павликовський

... Вітаю Конгрес і бажаю якнайкращих успіхів. Перед українською пластовою організацією стоять великі завдання: бути співтворцем нового порядку українського духа й життя і бути однією із брам, що вводять українство в широкий світ, у співпрацю вільних народів. Пластова організація в одному і другому напрямку має вже поважні завдатки. Хай же праці Конгресу допоможуть до нових таких потрібних українству — осягів ...

Микола Шлемкевич

... В наш вік, коли люди відійшли занадто далеко від Природи і втратили дорогу до Правди, втратили почуття справжньої Краси і прагнення Добра, — вся надія на Вас, на молоде покоління, що Ви високо піднесете ці гасла. Тож дбайте про Ваш виряд, фізичний і духовий, готуйтеся до великої праці для Батьківщини, готуйтеся до служби для Неї ... Братською любов'ю скріпіть, сцементуйте наше розбите суспільство. Хай спільна думка переможе над дрібними особистими і груповими інтересами ...

Проф. Борис Мартос

Ректор Української Економічної Високої Школи

... Нехай Конгрес послужить до найглибшого усвідомлення безпосередніх шляхетних виховних завдань Українських Пластунів Емігрантів та до затіснення організаційного об'єднання їх, як також до підготовки їх до Великої, нам усім спільної Мети Визволення Батьківщини та створення Соборної Української Держави ...

Др. г. к. Б. Іваницький
Ректор УТГІ

... Український Пласт — це одна з найкращих сторінок виховання української молоді. В Пластовій Кузні вирощування характерів кується доля української молоді й великого будучого Українського Народу ...

Управа Ліги Українських Політичних В'язнів

... Хоч ділять нас океани й безмежні простори Канади, ми єднаємося з учасниками Конгресу думками. У наших серцях живуть ще недавні, гарні хвилини співжиття і праці: видніють ще в нашій уяві лиця й очі дорогих наших Провідників-Виховників. Ми віримо, що

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ,
ЩО «МОЛОДЕ ЖИТТЯ»

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО
ЮНАЦТВА —

ЦЕ НАЙКРАЩИЙ, НАЙБАГАТШЕ
ІЛЮСТРОВАННИЙ
І НАЙДЕШЕВШИЙ
ЧАСОПИС ДЛЯ МОЛОДИ?

проведення й виследи Конгресу будуть іти під Золото-Срібним Знаком, символом двох великих Ідей, Незабутнього Тараса й Великого Бі-Пі ...

Сктом. о. Володимир Івашко
Уповноважений ГПС на Канаду

... Комісія Допомоги Українському Студентству прикладає велику вагу виховній праці Вашої Високої Установи і тому рада всьому поширенню Вашої важливої праці, що облегчує вже тепер успішне ведення моральної опіки над нашим студентством і дає гарні сподівання на дальше майбутнє ...

Др Зенон Кузеля
Голова КоДУС-у

... Хай Ваша праця причиниться до посилення та росту високо-етичних, моральних, повних оптимізму та віри в людину і в свої власні сили — ідей, які несе та репрезентує Пластова Організація. Хай скоро прийде той час, коли зможете ці гарні ідеї ширити й реалізувати у Вільній, Соборній Батьківщині ...

Др Богдан Мартинович
За ОПУЕ — Регенсбург

... Союз Гетьманців-Державників вітає Пластовий Конгрес та бажає його учасникам і всьому Українському Пластові щастя, здоров'я, радості й сил та творчої праці на добро нашої Батьківщини ...

Проф. М. Овчинник
За С. Г. Д.

... Нашим бажанням є, щоб Ви у своєму славному поході не спинялися ні на хвилину, а занесли гордо маючі прапори Українського Пластового Уладу до Кавказу і Дону! Не забувайте про святий наказ перед вимаршем у дорогу: Вірно служити Богові й Україні! ...

Краєве Представництво СХС
на британську зону Німеччини

... Ми, українські політв'язні доцінюємо велике значення Пласту для виховання української молоді і прищеплення їй любові до Бога й Батьківщини. Молодь ця має продовжувати справу, за яку боролись, терпіли і гинули мільйони кращих синів України — виборення незалежності українського народу і відновлення Соборної Української Держави ...

Головна Управа Товариства Українських Політичних В'язнів

... В ті дні, коли пластоє братство на чужині, далеко від рідних земель, буде радити та гартуватися до дальшої мандрівки, — ми духом будемо з Вами. Чекаємо нетерпляче Ваших рішень та інструкцій, які мають нас повести до дальшої праці в нашій мандрівці ...

Пл. сен. Іван Попович
Уповноважений ГПС на Францію

ВЕСЕЛИЙ КОНГРЕС

З пластової та не-пластової преси і з різних гутірок учасників Пластового Конгресу під час ватер і всяких пластових імпрез відомо, що Конгрес пройшов із повним успіхом та дав багато поучного матеріалу і вказівок щодо дальшої діяльності пластових з'єднань чи окремих пластунів, чого доказом це конгресове число «Молодого Життя». Як у сатирі, дотехах і жартах буває чимало здорових і поважних думок, так наші пластуни вміють дошукуватися веселих моментів навіть у найповажніших справах. Тому, що в Пластовому Конгресі брали теж участь пластуни, створилася з поміж них під час Конгресу група, яка звеселила учасників своїми виступами, або т. зв. «Веселим конгресом», частину якого, особливо вступ Сук-а, подаємо в цьому числі.

Редакція М. Ж.

Відкриваючи наш «Веселий Конгрес», мушу ствердити, що він дуже потрібний для доповнення нашого «Поважного Конгресу», у доповідях якого залишено багато ділянок, вельми важливих для цілості образу нашої теперішньої і будучої мандрівки до теперішньої і будучої мети. Крім блискучих досягнень нашого Конгресу можна завважити блискучі недотягнення.

Мені, наприклад, незрозуміло, чому між привітаннями для всіх і вся не було найзвичайнісінького навіть привіту для тих пластунок, що стругають картоплю для учасників Конгресу і варять її їм... Тому — з цього місця — передаю Вам, Бульбошкробки, мій щирий і палкий привіт, бажаючи Вам дальших успіхів на тому полі та прохаючи не забувати про цей мій вчинок під час роздавання обідів.

Дальше мушу ствердити, що організатори Конгресу, не «Веселого» але «Поважного», не дотримують слова. З запрошення бо ясно виходить, що всі ми одержимо тут якісь солідні афідавіти; та ж само собою розуміється, що «В дальшу мандрівку» без афідавіту ані руш... А ось уже третій день минає, а про афідавіти ніхто ні чи-чирк, дарма, що між нами є свій власний Смур, себто отець скавтамастер з Міттенвальду.

Підкреслити треба, що з усіх промовців найкраще говорив друг О. Лесницький. Він так політично побудував свою промову, що кожен політик міг би прийняти її за свою. За зразком тієї промови я хочу й сам виголосити свою промову, політичну: «Отже, тепер такі часи, що так би мовити, розуміється, що якби навіть, то очевидно, що такі часи. І навіть, якщоб так би сказати, само собою, то такі часи, що не інакше, а власне так. Це ясне, що оскільки навіть, то неабияк, а тільки завжди і всюди, річ зрозуміла, бо такі часи... Так дві і пів, може бути і три і пів години. А проти такої політичної промови не матиме ніхто, ні одна політична партія ніяких політичних закидів.

Наш «Веселий Конгрес» спровокував сам Головний Командант Котангенс. Він бо в своєму обіжнику ствердив, що між нами немає вже поважних людей, що все сходиться «на пси» і в Міттенвальді, і в Регенсбургу, і навіть в Авгсбургу...

Нам, очевидно, випадало б тому доказово заперечити. Але, якщо нам це не у всьому вдасться, просимо записувати наші невдачі на його рахунок.

Він застеріг, щоб цей вечір не був ані «театром», ні «академією», але чимось таким легким, ніби кабарею. Але ми це виконаємо, так сказати б, тільки частково: кабаре не буде, бо нам ніяк не вдалося змонтувати ні балету сеніорок, ні інших скавтамастерських номерів. Але

Одна з пластових карикатур, що прикрашували стіни конгресової ідальні

Сктм. А. Хухра, госп. референт Конгресу

ж уявіть собі, товариство, як би то було цікаво почути від заповідача: «Черговий номер виконає кабареетна співачка — скавтамастер Мошко!» Або: «Танок метелика — у виконанні зірки пластових кабареетів пластуна-сеніора Слона-Мі-Ляничка»... На всякий випадок цей вечір не буде теж й «академією», тому — просимо Вас, товариство, бийте «браво» чи треба, чи не треба — так, як, наприклад, під час відчитування привітів.

В імені всіх одружених сеніорів і скавтамастрів складаю оцією дорогою й оцим шляхом палкий, гарячий протест проти проєктованого Вш. Панею дискусанткою Ів. Ченко курсу для дошколювання вимовності наших жінок! Ми вже не можемо витримати, а що буде після курсу? За те, я особисто щиро дякую Вш. Пані Дискусантці за поучення, яке вона дала нашим жінкам, на основі якого я уважаю себе звільненим від обов'язку прати своїй жінці виряд на мандрівку...

Уповноважений на французьку смугу М. Аринович оправдував своє спізнання тим, що з огляду на акцію Де Голя мусів їхати стоячи на східцях (переповнені

поїзди), але за те заявив, що привозить привіт від швайцарських і французьких переміщених скавтів. З його промови не всі сеніори були вдоволені, бо він говорив так довго, що ніяк не можна було збагнути, по чому тепер (тобто в березні 48) французький коньяк...

Сеніор і доктор Ру. Дницький закликав усіх нас жити і працювати на еміграції так, як би ми мали залишитися тут назавжди... Пане сеніоре і докторе! Ми всі за те, тільки, чи ІРО витримає?

Друг П. Лав'юк розплився до решти у своїй проповіді, розводнюючи поняття цілі і цілості. Але врешті-решт прийшов до висновку, що ціль є цілістю, а цілість є ціллю для цілості...

За те ж цілі дивізії, витворені у візії П. Лав'юка, розклав своєю... моральністю Джім-Ба-Лай. Він між іншим виступив проти перетворювання козаків в індіан... В іншому місці своєї доповідної дискусії запитував присутніх, чи вони потраплять відкопувати закопані таланти... Тому, я пропонував би всім не тільки сеніорам, але й скавтамастрам взяти із собою замість виряду в мандрівку добрі саперки. Може якраз...

З пообіднього неба стягнув нас на землю доктор, тільки не знаю вже чи сеніор чи скавтамастер, Гр. Ушкевич, який поринувши в пообідню дрімоту, почав свою безсмертну (з приводу: довга) промову, закликаючи нас «занурити тіло в життєву стихію», бо «вода — це вмільсть, яку пластуни повинен опанувати». Але з дальших міркувань прелегента я зрозумів, що морської води треба уникати, бо вона викликає морську хворобу, а доктор, не пригадую тільки — сеніор чи скавтамастер, є противником усяких хворіб...

Під час обмірковування доповідачем питання про автосугестію др фі Голь (не мішати з Де Голем) пробував його збудити з допомогою дзвінка, але промовник не дозволив на те, закінчуючи тему ствердженням, що те, що він тут говорив, ми вже не раз чули...

Між двома інцидентами у промові Гр. Ушкевича увійшов на залю Командант Я. Рогладкий. Приявні привітали його гучними оплесками, а бесідник, вище згаданий, подякувавши лагідною усмішкою за овації, почав говорити дальше, не зважаючи на те, що друг Б. Ажанський запропонував йому вечерю...

З черги Слона-Мі-Лянич звертався до нас із палким закликком, щоб перестати байдуже й нерішуче вичікувати, бо нам уже «час обростати мохом». У тому моменті поважне число приявних на залі погладили себе рукою по голові, де вже давно не стало не тільки волосся, але й моху...

В одному місці своєї промови Слон напився води. Мій малий Гордійко, шостилітній учасник Конгресу (не «Веселого», але «Поважного»), смикнув мене за руку: «Тікаймо, тату, бо він нас зараз покропить!» Але я не звернув уваги на цю пораду, бо Слон почав говорити про складання сеніорами своїх старих костей... і я усвідомив собі з жахом, що одержу

ще один «хідкий» артикул для Висилкової Станиці ...

Несподівано збудив нас голос уже таки сктм. Р. Ака. Р. Ак дуже запально ствердив, що жінки не в силі висказувати своїх власних думок ... Почувши таке, я подумав собі, що Р. Ак, відважний мов юнак, бо залишив свою жінку дома. Я ж подивився з острахом ліворуч, де сиділа моя подруга і відрисовувала чи не вісімнадцятий з черги взір виставкової вишивки.

Конфлікт між Слоном і Раком, тобто Р. Аком, намагався загладити Я. Рогладкий, який сказав дуже високо, що «Рак зносить мед у мох Слона» ... В розпалі загладжування йому вирвалися розумні слова, що найкращий для нас вирад у дальшу мандрівку і до великої мети — це 15 (словами п'ятнадцять) доларів на тиждень ...

Врешті говорив, чи пак почав говорити наш Голова. Всі, що досі говорили, подивилися мимоволі на годинник, але ні вони, ні присутні не зважалися прикликати Голову до порядку, заслухані в слова його промови і не сподіваючися, що Голова їх так «делікатно об'їде» й говоритиме довше за всіх ...

Ще раз від Редакції

Друкуючи оце «звідомлення» Сук-а, стверджуємо, що в ньому немає нічого видуманого чи вифантазованого, а тільки відповідно змонтовані окремі речення чи слова, що в доповідях, або в доповідних голосах мали зовсім поважний, глибокий зміст і високу ціль.

Ще слово від Сук-а

Хотів я Вам, дороге товариство, вивести ще скечі ашафенбурзьких юначок, написані з приводу Конгресу, хотів ще показати інсценізацію про розвиток і діяльність Кооперативи «Пласт», хотів укінці довести до Ваших вух рецитацію «Лиса Скавмастра» в перелицьованій перерібіці скавмастра К. Авки та його незабутній монтаж — Листа нашої незабутньої Командантки Цюпи, але ж Редакція заявляє, що на стільки матеріялу вона не має місця. Тому, хто хотів б побачити, чи почути решту програми «Веселий Конгрес», хай докладно прочитає заклик Сук-а «Організуймо веселі вечори!» в цьому ж таки числі Молодого Життя.

Організуймо веселі вечори

Заклик Сук-а

Пластунки, пластуни!

В першому й останньому Конгресовому числі «Молодого життя» ми подали Вам частину програми «Веселого Конгресу». Разом з тим, чи з приводу цього Вам така пропозиція:

Спільними силами і зусиллям допоможім нашому Пластовому Видавництву «Молоде життя», яке після грошевої реформи опинилося в не дуже рожевій теж грошевій ситуації.

Якщо Ви, Друзі й Подруги, кожен чи пак кожна зокрема і для власної користі не закупите по одному примірнику «Молодого Життя» кожного місяця і не виплатите за нього — зараз же після появи — пів німецької марки, і якщо Ви не подбаєте про те, щоб «Молоде життя» — Ваш найкраще оформлений і редактований пластовий журнал — розпродати масово і між непластунами, то читати «Молодого Життя» й інших пластових видань — таких, як наприклад, «Скавтинг для хлопців» Бейдена - Пауелла, Ви довго не зможете. Може бути навіть, що Ви взагалі перестанете одержувати Ваш часопис і причинитися до ліквідації Видавництва, до речі такого, що його виданнями захоплюються не тільки українські пластуни і члени Пласт-Приятю, але й теж наші друзі за кордоном скавтичужинці.

Тому:

Ви прочитали частину програми «Веселого Конгресу». Якщоб до надрукованого матеріялу додати ще зо два скечі, кілька куплетів і танків й одну-дві інсценізації, їх відповідно оформити і сценічно упорядкувати, в'яжучи гарними дотепами конференсіе, тобто заповідача, то з цього вийшов би гарний і цікавий «Веселий вечір».

Я погоджуюся все те зробити і надіслати Вам готову оформлену програму такого вечора, якщо Ви цього забажаєте.

Коли так, то Ви мусите написати до мене про Ваше бажання, надіслати 1.— (тільки одну) німецьку марку (на адресу Центральної Пластової Каси) за кожний бажаний Вами примірник програми «Веселого Вечора», додаючи притому якусь пожертву Вашого куреня на пресовий фонд «Молодого Життя».

Одержавши від мене програму, Ваш курінь, кіш чи станиця улаштує в театральній чи іншій залі свого табору «Веселий вечір» для громадянства. Вступи можна встановити по 0.20 і 0.50 Дм., з тим, що ми звернемося до Управ Ваших Таборів, щоб цю імпрезу звільнили від усік податків.

Улаштувавши такий «Веселий вечір», увесь дохід призначуйте на Видавничий фонд «Молодого Життя». Таким чином — легким пластовим заробітком, не влаштуваючи ще однієї «збірки», даючи змогу нашому громадянству перебути весело один буденний вечір, забезпечимо наше Видавництво в потрібні фонди і собі придбаємо матеріялів-книжок для поглиблення пластового знання. Бо ж треба Вам знати, у Видавництві «Молоде Життя» появилася книжка про ідею й методу пластування «Велика Гра», друкується пластовий співаник, як теж переклад підручника Бейдена Пауелла «Скавтинг фор бойс», пригтовляється до друку підручник українського пластуна «Життя в Пласті» Дра Ол. Тисовського та інші.

Отож до змагань! Але негайно, вже! Хто з Вас скорше відізнається, котрий осередок пришле скорше свої пожертви на Видавничий фонд, хто виповнить скорше всі мої умови і врешті, хто скорше влаштує веселий вечір — той вийде переможцем! Оформлені матеріяли «Веселого вечора» вишлемо Вам усім разом за два-три тижні, залежно від надсилення Ваших замовлень.

Тоді — всі на старт! Хто скорше! Хто більше!

Ваш Сук

Замовлення й листи шліть на таку адресу:

СУК, Висилкова Станиця «Пласт»

Авгсбург, Сомме Касерне 1.

Висліди змагань будемо помішувати в «Молодому Житті»

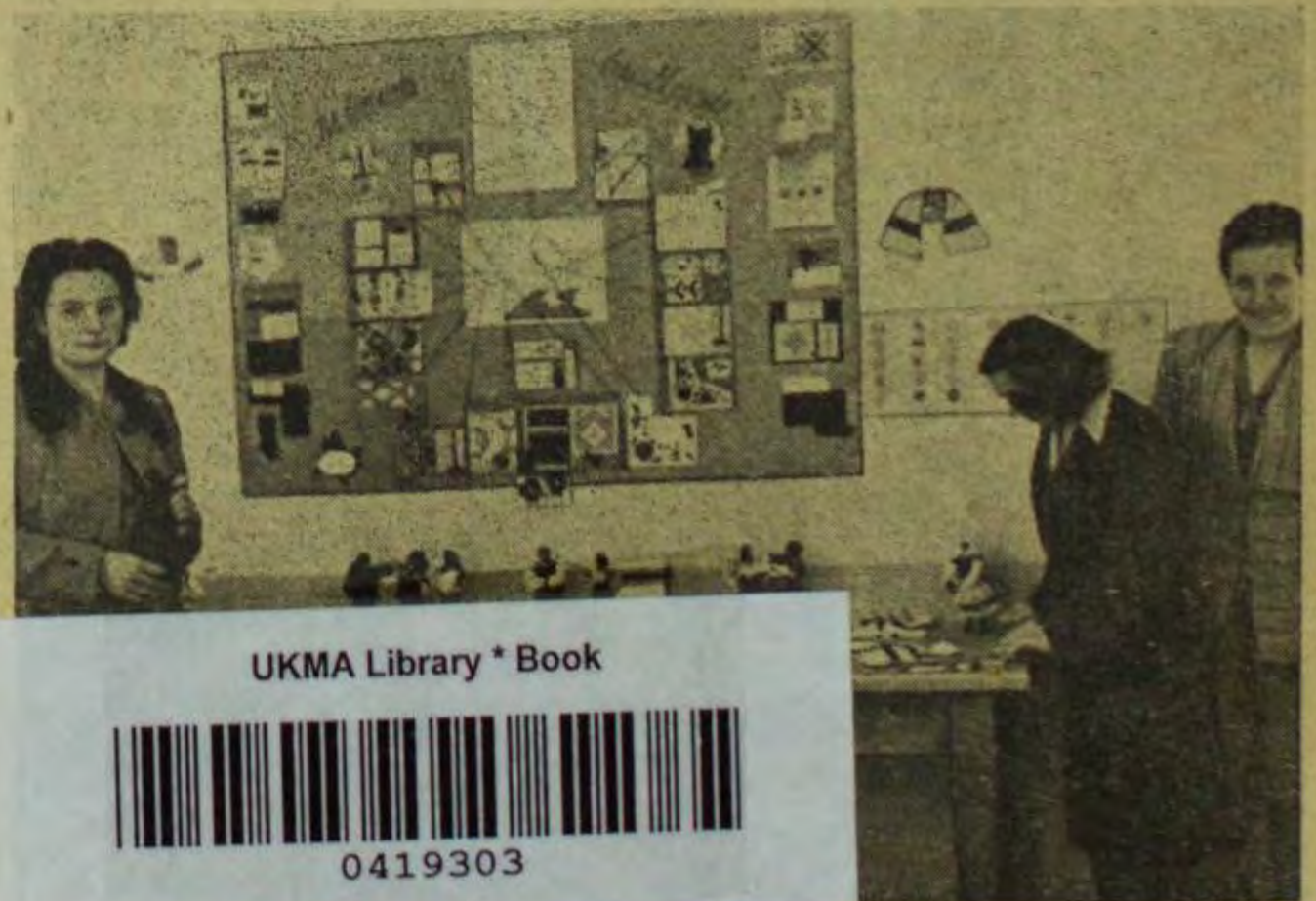
МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Ліценціат Др. Атанас Фіголь. Редагує Колегія. Адреса редакції: Регенсбург, Гангофер Зідлюнг (Кооп. «Пласт»). Адреса Видавництва: Авгсбург, Кіліанштр. 1.

Editor Dr. A. G. Figol

„MOLODE ZYTIA“ / „YOUNG LIFE“. Ukrainian Magazin for Boy and girl Scouts München, Dachauer Str. 9/II. Authorisation No. UNDP 223, from 11. March 1948, Civil Affairs Division EUCOM. Circulation 3000.

Експонати Авгсбургських пластунок на конгресовій виставці
Фото: Мир. Шевчик

Фрагмент конгресової пластової виставки

Фото: Мир. Шевчик